

ELŐTERJESZTÉS

az egyetemi hasznosító (spinoff) vállalkozások létrehozataláról

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A **hasznosító vállalkozások** (elterjedt angol kifejezéssel: *spinoff*) alapítása az egyetemi kutatási eredmények hasznosításának egyik – de nem egyetlen vagy kizárólagos – módja. A hasznosító a hazai innovációs törvény olyan **gazdasági társaságként** határozza meg, amelyet kifejezetten az adott **kutatóhelyen létrejött szellemi alkotások hasznosítására alapítottak**, és amely erre az intézménnyel kötött **szerződés alapján válik jogosulttá**. A hasznosító vállalkozás tehát a kutatási tevékenységen túlmutató, kifejezetten piaci hasznosítási tevékenységet végez, az egyetemmel való megállapodásban foglalt feltételekkel.

Mind a jogszabályi környezet változása, mind pedig a BME-vel szemben is fennálló kormányzati és kutatói elvárás a kutatási eredmények üzleti hasznosítása számára kedvező innovációs ökoszisztéma működtetésére vonatkozóan szükségessé teszik, hogy a Műegyetem megteremtse a spinoff-alapítás stratégiai, szabályozási és üzleti környezetét. Mindez összhangban van a BME Tudományos és Innovációs Park tudományos és üzleti tervében foglaltakkal, valamint az európai uniós kutatási keretprogramok hasznosítási célkitűzéseivel is, miközben jelentős megtartó erőt jelenthet a vállalkozói szemlélettel rendelkező kutatóknak és hallgatóiknak.

Az előterjesztés javaslatot tesz a legfontosabb koncepcionális kérdések megválaszolására, és megjelöli azokat a feladatokat, amelyeket a spinoff-alapítás kapcsán a BME szervezetének el kell látnia. Ennek érdekében

- megfogalmazza a spinoff-alapítás stratégiai alapelveit,
- tartalmazza a hasznosító vállalkozások alapítására vonatkozó döntéshozatali eljárás kezdő dokumentumát (adatlap), az eljárás javasolt lépéseit és a döntéshozatal szempontjait,
- felvázolja azokat az üzleti modelleket, amelyek a spinoff és a BME közötti viszony szempontjából választhatóvá tehető, továbbá
- tartalmazza a szellemitulajdon-kezelési szabályzat hasznosító vállalkozásokra vonatkozó rendelkezéseinek javasolt kiegészítését is (ideértve az innovációs törvény által az összeférhetlenségi kérdések rendezése kapcsán előírt „átláthatósági szabályzatot” is), valamint
- azonosítja a további egyetemi feladatokat.

I. BEVEZETÉS

1. A hasznosító vállalkozást (elterjedt angol kifejezéssel: *spinoff* vagy *spinout*) a hazai innovációs törvény¹ olyan **gazdasági társaságként** határozza meg, amelyet kifejezetten **az adott kutatóhelyen létrejött szellemi alkotások hasznosítására alapítottak**, és amely erre **az intézménnyel kötött szerződés** alapján válik jogosulttá. Ez a szerződés lehet a társasági szerződés, amely a kutatóhely (rész)tulajdonosi szerepét feltételezi (a szellemi tulajdonjogok pedig apportként, azaz nem pénzbeli hozzájárulásként szerepelnek a társaság könyveiben), de lehet egyetemi *részesedés nélküli* átruházási vagy licencszerződés is – ezekben az esetekben az intézmény nem alapítója a társaságnak, viszont az annak működéséhez szükséges szellemi tulajdoni elemeket ő bocsátja a vállalkozás rendelkezésére.

A spinoff-alapítás az egyetemi kutatási eredmények hasznosításának egyik – de nem egyetlen vagy kizárólagos – módja. Hasznosító vállalkozás létrehozatalának a nemzetközi gyakorlat szerint akkor van kimutatható előnye, ha

- a létrejött egyetemi szellemi vagyonnak a más úton (ipari partnerek bevonásával, pl. a technológia licenszbe adásával) való hasznosítása nem lehetséges, nem gazdaságos, vagy más okból nem célszerű,
- a célpiac és a célcsoport, illetve annak elérése egyértelműen azonosítható,
- a piacra lépési korlátok lehetőség szerint alacsonyak, illetve
- „diszruptív” (saját új piacot teremtő) vagy „*niche*” innovációról van szó, vagy
- olyan platform-technológiáról, amely számos területen és szektorban alkalmazható.

Ugyancsak lényeges, hogy a spinoff alapítás mellett szóljon **az eredményt létrehozó kutatók vállalkozói szemlélete és elköteleződése**, amelyet – megfelelő mentorálás és intézményi támogatás mellett – értékelhető üzletfejlesztési tevékenység kísér (üzleti terv, csapatépítés, piacosítási elképzelések, befektetői vagy ügyfélkapcsolatok).

2. A spinoff vállalkozások többféle modellben működhetnek², és mind tulajdonosi, mind pedig tőkeszerkezetük eltérő lehet, de mindegyiknek közös jellemzője, hogy elsődleges céljuk a kutatóhelyeken létrehozott innovációs eredmények kiaknázása, amelyet rendezett szerződéses viszonyok támasztanak alá. A hasznosító vállalkozás tehát **a kutatási tevékenységen túlmutató, kifejezetten piaci hasznosítási tevékenységet végez**, az egyetemmel való megállapodásban foglalt – általában preferenciális, de tiltott állami támogatást nem megvalósító – feltételekkel.

3. A hazai jogi környezet 2019 januárjában mozdult el olyan irányba, amely a szellemi vagyonnal való gazdálkodás kapcsán már nem képez visszatartó erőt az egyetemi spinoff-ok létrehozatala kapcsán³, és ennek nyomán az egyetemi szellemi tulajdon-kezelés is a megújulás jegyeit mutatja.

¹ 2014. évi LXXVI. törvény a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról

² A hasznosító vállalkozásokat a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény speciális intézményi társaságként kezeli.

³ Az innovációs törvény és a felsőoktatási törvény 2019. január 1-jén hatályba lépett módosításainak értelmében az egyetem rendelkezik a szellemi tulajdonjogok és a hasznosító vállalkozásban szerzett részesedés felett, az állami vagyon kezelésére vonatkozó szabályozás béklyóitól megszabadítva.

2021 májusában egy újabb, több törvényt érintő módosítási csomaggal⁴ további akadályok hárultak el a hasznosító vállalkozások megalapítása előtt. Az egyetemi modellváltással nem érintett felsőoktatási intézmények számára – így a BME számára is – igen lényeges, hogy közalkalmazotti törvény⁵ összeférhetlenségi szabályainak változásai már **megengedik, hogy a közalkalmazottak a hasznosító vállalkozással létrehozott jogviszonyuk keretében a munkáltatójuk üzleti titkát képező módszereket, eljárásokat, ismereteket, know-how-kat hasznosítsák.** Az innovációs törvény új rendelkezése⁶ ugyanakkor olyan **átláthatósági szabályzat** elfogadását teszi kötelezővé a felsőoktatási intézmények számára, amely transzparens **eljárásrendet vezet be a hasznosító vállalkozással való, munkavégzésre irányuló további jogviszony létesítésének engedélyezésére nézve.**

4. Részben a közelmúltig fennálló kedvezőtlen jogszabályi környezet, másfelől pedig az BME-n hosszú évek alatt kialakult – az egyetemi cégtulajdonnal szembeni averzióval és a vállalkozói megközelítés hiányával jellemezhető – szemlélet egészen mostanáig erősen fékezte az egyetemmel rendezett szerződéses viszonyban álló hasznosító vállalkozások megjelenését a Műegyetem közelében.

A "klasszikus" értelemben vett egyetemi spinoff alapításnak a BME-n nincsenek hagyományai és kikristályosodott intézményi keretei: kevés ismert jó példa van⁷, az egyetemhez (vagy kutatóihoz) köthető vállalkozások kapcsán a szellemi tulajdoni kérdések tisztázatlanok, és mindeddig hiányoztak a stratégiai alapvetések, valamint a jogi környezethez illeszkedő belső szabályozási elemek⁸, ideértve a megfelelő üzleti modelleket, ehhez kapcsolódó *term sheet*-eket és mintaszerződéseket is, továbbá átgondolást igényelnek a spinoff vállalkozások alapításával óhatatlanul együtt járó összeférhetlenségi kérdések is.

Napjainkra már vitathatatlan, hogy az egyetemi kutatási eredmények ilyen irányú hasznosításáról egy korszerű, a harmadik missziós tevékenységeket komolyan vevő kutatóhely nem mondhat le: már nem csupán a több évtizedes technológia-transzfer hagyományokkal rendelkező egyesült államokbeli és nyugat-európai egyetemek körül alakulnak sorra spinoff vállalkozások, de a régióban, sőt Magyarországon is egyre erősebben jelenik meg ez a hasznosítási mód, amely az európai uniós kutatási keretprogramok (így a Horizon Europe) „*exploitation*” elvárásaival is összhangban áll. A Műegyetemen a kérdéssel komolyabban először a BME Tudományos és Innovációs Park tudományos és üzleti terve, valamint a kapcsolódó megvalósíthatósági tanulmány foglalkozik, amikor több helyen stratégiai irányai között szerepelteti a tervezett innovációs *hub* létrehozatalához nélkülözhetetlen hasznosító vállalkozások megjelenését.

Kétségtelen az is, hogy a szabályozott rendben létrejövő és működő hasznosító vállalkozások lényegi előrelépést jelentenek az egyetemi kutatók által alapított olyan cégekhez képest, amelyeket nem fűz átlátható jogi kapcsolat a BME-hez. A spinoff vállalkozások jól

⁴ 2021. évi LIII. törvény, amelynek a felsőoktatási törvényt, az innovációs törvényt és a közalkalmazotti törvényt érintő módosításai 2021. május 28-ától hatályosak.

⁵ 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról, különös tekintettel annak 41-44. §-aira.

⁶ KFI tv. 34/A. §

⁷ Természetesen a BME legújabb kori történetében is megtalálhatóak olyan jó példák, ahol a BME kutatói által létrehozott vállalkozások kölcsönös előnyökön nyugvó együttműködések tudtak létrehozni az egyetemmel (ld. a MICRED vagy az OPTISENS példáit), ezek azonban inkább a résztvevők kooperatív szemléletének köszönhetően tudtak megmaradni az Egyetem vonzáskörzetében.

⁸ A BME jelenleg hatályos szellemi tulajdon-kezelési szabályzata rendelkezik ugyan a hasznosító vállalkozások alapításának alapvető szabályairól, azonban ezeket a hatályos jogszabályok, valamint a jelen előterjesztésben foglalt javaslatok fényében felül kell vizsgálni.

körülhatárolt szellemi tulajdoni vagyonelemek saját hasznosítását vállalják fel, amelyben az érintett kutatás-fejlesztési eredmények létrehozói kulcsszerepet játszanak, ezzel is biztosítva a tevékenység tudományos megalapozottságát. Az üzleti kockázat a hasznosító vállalkozás oldalán jelentkezik, de sikeres üzleti tevékenység esetén az egyetem közvetlen pénzügyi bevételhez is juthat a spinoff működéséből (licenzdíj vagy osztalék formájában), a cég üzleti modelljének jóváhagyására pedig – a megfelelő egyetemi folyamat kialakításával és működtetésével (ld. a II.2. pontot) – még a hasznosításhoz szükséges tranzakció létrejöttét megelőzően lehetősége van. A spinoff-ok létrejöttének lehetővé tételére a „vállalkozói egyetem” szerephez való alkalmazkodás miatt is szükség van, és ez a hasznosítási forma komoly lehetőséget teremt a vállalkozói szemlélettel rendelkező kutatóknak és hallgatóiknak, miközben az összeférhetlenségi kérdéseket még a cég megalapítását megelőzően rendezni lehet. Mindez jelentős megtartó erőt is jelenthet a BME részéről az érintettek számára (akár a nagyvállalatok elszívó erejével szemben is), hiszen az egyetemi tevékenységből kiágazó saját vállalkozás mellett a BME-n való oktatás és kutatás egy harmonikus párhuzamosságot teremt. Egy jól működő hasznosító vállalkozás a BME természetes együttműködő partnere lehet, és hozzájárulhat az egyetem *goodwill*-jéhez is, miközben növelheti annak forrásbevonó képességét is.

5. Az átláthatósági szabályzat létrehozásának előírásán túlmenően az innovációs törvény a spinoff vállalkozásokkal kapcsolatos alapvető szabályokat az egyetemi szellemi tulajdonkezelési szabályzatok kötelező tartalmi elemévé teszi.⁹ A BME erre vonatkozó szabályozásának felülvizsgálata és folyamatos fejlesztése jó apropóját adja a hasznosító vállalkozásokkal kapcsolatos gondolkodás újrakezdésének és a követni kívánt irányok meghatározásának, amelyek túlmutatnak a törvényi szabályozás megismétlésén az intézményi szabályokban, és gyakorlati választ adnak a felmerülő kérdésekre.

Ez az előterjesztés javaslatot tesz **a legfontosabb koncepcionális kérdések megválaszolására**, és megjelöli azokat a feladatokat, amelyeket a spinoff-alapítás kapcsán a BME szervezetének el kell látnia. Magától értetődő ugyanakkor, hogy az előterjesztésben szereplő javaslatok vitáját követően a konkrét döntéseket az arra felhatalmazott testületek és vezetők hozzák meg.

A témára vonatkozó legfontosabb jogszabályi rendelkezéseket és belső szabályozási elemeket a *Függelék* tartalmazza.

II. A BME HASZNOSÍTÓ VÁLLALKOZÁSOKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ LEGFONTOSABB KÉRDÉSEK

1. A BME ÁLTALÁNOS SPINOFF STRATÉGIÁJA

„Spinoff stratégia” alatt annak meghatározását kell érteni, hogy **az egyetem milyen módon kívánja az intézményi szellemi tulajdonjogokat a hasznosító vállalkozások rendelkezésére bocsátani:**

- tulajdonrész és ezzel együtt a szellemi tulajdonjogok apportja,
- szellemi tulajdonjogok átruházása,

⁹ KFI tv. 33. § (2) [A szellemi tulajdonkezelési szabályzatnak ki kell terjednie különösen]

b) a szellemi alkotásnak nem pénzbeli hozzájárulásként gazdasági társaság tulajdonába adásának (a továbbiakban: apportálás) vagy egyéb módon történő hasznosításának feltételeire, valamint a szellemi alkotás apportálásával szerzett részesedés megszüntetésének vagy mértéke csökkentésének feltételeire, továbbá a kezelésére vonatkozó elvekre és feladatokra, figyelemmel a szellemi alkotás a) pont szerint meghatározott értékére is (...)

- licencia (adott esetben visszavonási vagy nem-kizárólagossá alakíthatósági lehetőséggel meghatározott mérföldkövek el nemérése esetén),
- vegyes modell (pl. egyetemi tulajdonrész és csökkentett vagy elengedett *royalty* mint a licencia ellenértéke, vagy opciós joggal tulajdonrészre konvertálható *royalty-bearing license*).

Természetesen minden egyes esetben az üzleti tervtől, a társaság tagjaitól, a piaci validációtól és a befektetői visszajelzésektől függ az előnyös konstrukció kiválasztása, de az stratégiai döntést igényel, hogy az egyetem mennyiben kíván cégtulajdonosként is megjelenni a piacon (figyelemmel az arra vonatkozó speciális vagyongazdálkodási, adózási és könyvelési szabályokra is)¹⁰, illetve hogy milyen feltételekkel engedi egy újonnan létrehozott vállalkozásnak, hogy a szellemi tulajdonának egyes elemeit hasznosítsa.

Erre tekintettel **célszerű kidolgozni olyan alapmodelleket** a hozzájuk tartozó *term sheet*-ekkel, **amelyek a BME számára felvállalható spinoff-konstrukciók konkrét feltételrendszerét jelenítik meg.** Így az alapítók számára is egyértelművé tehető, hogy milyen lehetőségek közül választhatnak, és milyen keretek között számíthatnak az Egyetem támogatására az egyetemi szellemi tulajdont hasznosítani kívánó vállalkozás létrehozatala kapcsán.

Ezekre az alapvető, a jelenlegi helyzetben is megvalósítható modellekre tesz javaslatot a jelen előterjesztés III. része.

Külön vizsgálatot igényel, hogy középtávon célszerű-e a BME tudástranszfer tevékenységét részben vagy egészben – ideértve a spinoff-ok alapításában való tulajdonosi részvételt is – egy 100%-ban egyetemi tulajdonban álló vállalkozásba kiszervezni (BME INVEST koncepció). A megvalósíthatóság vizsgálata a jogszabályi környezet elemzését is igényli, és szoros összefüggésben áll a BME Tudományos és Innovációs Park fejlesztési koncepciójával is.

2. BELSŐ ELJÁRÁS ÉS DÖNTÉSHOZATAL

a) A hasznosító vállalkozások létrehozatala kapcsán világos és áttekinthető szabályozást igényelnek a következők:

- a spinoff létrehozásának **kezdemenyezésére** jogosult személyek köre és a kezdeményezés módja (*szellemitulajdon-kezelési szabályzat*);
- az alapítással kapcsolatos **döntéshozatal** rendje és a figyelembe vett kritériumok, továbbá ennek kapcsán
 - a döntéshozatalra (üzleti tervek jóváhagyása, spinoff alapításának engedélyezése, egyetemi részesedés mértékének jóváhagyása, technológia-transzfer szerződések jóváhagyása és aláírása) feljogosított személy(ek) vagy testület (*szellemitulajdon-kezelési szabályzat*),
 - az összeférhetlenségi kérdések szabályozása és az összeférhetlenségi okok vizsgálatának és kiküszöbölésének, illetve az ezekről való döntések meghozatalának rendje (*átláthatósági szabályzat*);
- az **IP rendelkezésre bocsátásának** módja, az IP értékelése, és a megfelelő szerződések megkötésének folyamata (*szellemitulajdon-kezelési szabályzat, szerződéskötési szabályzat*);

¹⁰ A hasznosító vállalkozásban való egyetemi részesedés nem tartozik az állami vagyon körébe, és nyilvántartani is külön kell az intézmény könyvelésében.

- a **BME brand** használatának feltételei (ld. II.5. pont, *szellemi tulajdon-kezelési szabályzat*); valamint
- a spinoff működésének **utánkövetése**, licenciamenedzsment, döntéshozatal a szerződésben foglalt egyetemi jogokkal (opciós jog, megszüntetés, stb.) való élés, illetve az egyetemi részesedés csökkentése vagy megszüntetése kapcsán.

A BME 2020-ban elfogadott szellemi tulajdon-kezelési szabályzata (a továbbiakban: IP Szabályzat)¹¹ a fenti kérdések egy részére választ ad (ld. a Függelék 4. pontját), de a szabályzat felülvizsgálatával (és az Nftv. rendelkezéseinek megfelelően az SZMR-hez csatolásával) a hasznosító vállalkozásokra vonatkozó rendelkezések jelentős mértékben ki kell, hogy bővüljenek.

b) Egy hasznosító vállalkozás létrehozatala 6-12 hónapos folyamat. Az alapul fekvő ötletet elsőként piaci validációnak kell alávetni az üzleti modell kialakításához, és ezt követően indulhat csak meg az egyetemi döntéshozatali eljárás és a jogi keretek megteremtése. Ezzel párhuzamosan fel kell térképezni a külső finanszírozási lehetőségeket is (üzleti angyalok, kockázati tőke, bankhitel, pályázat), és tárgyalni kell a potenciális befektetőkkel.

c) A hasznosító vállalkozás alapításának **kezdeményezésére kialakított adatlap** tervezetét a jelen előterjesztés 1. melléklete tartalmazza. Szellemi tulajdon-kezelési szempontból kiemelhető, hogy már a tervezés fázisában azonosítani kell a rendelkezésre álló szellemi tulajdoni elemeket és az azokra biztosítható jogi védelem lehetőségeit (az Egyetem oldaláról ebben a BRIDGE iroda áll rendelkezésre), továbbá gondoskodni kell a *freedom-to-operate* típusú vizsgálatok lefolytatásáról, azaz arról, hogy a tervezett hasznosítás, azaz a vállalkozás gazdasági tevékenysége harmadik személyek szellemi tulajdonjogait nem sérti.

d) A döntéshozatali eljárás kapcsán javasolható, hogy a **kezdeményezés a hasznosítani kívánt szellemi alkotást létrehozó kutatói körből származzon, írásbeli dékáni támogatással, az összeférhetlenségi eljárás (ld. a II.4. pontot) előzetes lefolytatásával**. A spinoff-alapítási szándékot az Iparjogvédelmi Bizottság a szellemi tulajdoni igények kapcsán hozott határozatában – ha a szükséges információk ekkor már rendelkezésre állnak – támogathatja.

Célszerű továbbá a **Felsőoktatási és Ipari Együtműködési Központ (FIEK, távlatilag Innovációs és Fejlesztési Központ, IFK) vezetőjének** és a tudástranszferrel foglalkozó BRIDGE irodának kiemelt szerepet adni a spinoff-ötletek előzetes szűrése kapcsán, azaz

- a cégalapítást kezdeményező **adatlapot a FIEK/IFK igazgatónak kell benyújtani**, az Iparjogvédelmi Bizottság támogató határozatával (ha ilyen rendelkezésre áll);
- a FIEK/IFK igazgató hatáskörrel rendelkezne annak vizsgálatára, hogy a jogszabályi és egyetemi előfeltételek fennállnak-e, valamint tudásvagyon-gazdálkodási szempontból a cégalapítás előnyös-e;
- az **előzetes vizsgálatot a BRIDGE iroda folytatná le**, és többszöri konzultációra nyílna lehetőség, amelynek során
 - az esetlegesen hiányzó adatok pótolhatóak lennének,
 - a BME tudásvagyon-lajstromában, valamint számviteli nyilvántartásában azonosíthatóak lennének a hasznosításba adni kívánt szellemivagyon-elemek,
 - a FIEK/IFK inkubációs munkatársai pedig – igény esetén – üzletfejlesztési, üzleti tervezési tanácsokkal látnák el a kezdeményezőket;

¹¹ 8/2020. (VI. 23.) rektori-kancellári közös utasítás, elérhető itt: <http://kancellaria.bme.hu/node/1577>

- minden szükséges dokumentum és információ rendelkezésre állása esetén a **FIEK/IFK igazgatója döntési javaslatot készít**, amelyben megjelöli a hasznosító vállalkozás alapítására vonatkozó alapvető információkat (ideértve a hasznosítani kívánt szellemi vagyoni elemeket, a választott modellt és a szükséges más adatokat), majd döntéshozatal céljából a Spinoff Bizottság elé terjeszti azt;
- a **Spinoff Bizottság** tagjai a kancellár (vagy az általa delegált személy), a rektor (vagy rektori kijelöléssel az innovációs rektorhelyettes), valamint az érintett kar(ok) dékánjai (vagy az általuk kijelölt személy), akik testületi döntésüket a döntési javaslat alapján és a kezdeményező kutatók meghallgatását követően egyhangúsággal kell, hogy meghozzák (egyhangú támogatás hiányában a hasznosító vállalkozás a javasolt formában nem hozható létre);
- tekintettel arra, hogy tudásvagyonával a BME szabadon rendelkezhet, külön jogorvoslati fórum létrehozatala nem célszerű (az átláthatósági szabályzatban foglalt jogorvoslati eljárás túlmenően), **elutasító döntés** esetén azonban a folyamat később, a döntés indoklásában felhozott aggályokra választ adó új elemekkel bővített kérelemmel újra megindítható;
- **támogató döntés** esetén kezdődhet meg a cég megalapítására és/vagy a BME-vel kötendő szerződések (szindikátusi és társasági szerződés, majd a létrejött céggel átruházási- vagy licencmegállapodás, tanácsadási vagy szakértői megállapodás, laborhasználati megállapodás) megkötésére irányuló folyamat a javaslatban foglalt peremfeltételekkel, amelyben a FIEK/IFK, a Jogi Igazgatóság, valamint szükség esetén a Kancellária által megbízott jogi szakértők is közreműködnek;
- a hasznosító vállalkozás működésében való részvétel (egyetemi részesedés esetén), illetve a **működés utánkövetése** (a mérőföldkövek elérésének ellenőrzése, licenciamenedzsment, egyetemi döntések meghozatala) a FIEK/IFK és a Kancellária kijelölt szakértője útján történik, a Spinoff Bizottság és a Kancellária érintett szervezeti egységeinek (pl. PSZI) szükség szerinti bevonásával.

A FIEK/IFK előzetes értékelési tevékenységét segítheti egy kifejezetten a hasznosító vállalkozások alapításával összefüggő, üzleti szempontú vélemény kialakítására létrehozott, egyetemen kívüli szakértőket is tagjai között tudó **tanácsadó testület** is.

e) Noha a tudástranszfer irodák a nemzetközi jó gyakorlatok alapján a hasznosító vállalkozások alapítását megelőzően számos területen (így szellemi tulajdon-menedzsmenttel, üzletfejlesztési tanácsadással, piackutatással, csapatépítésben való közreműködéssel, befektetési lehetőségek feltárásával) tudnak a kutatók segítségére lenni, ezzel együtt nélkülözhetetlen, hogy a vállalkozás előbb-utóbb a saját lábára álljon, és megfelelő szakemberek alkalmazásával biztosítsa a cég működőképességét.

3. INTÉZMÉNYI PÉNZÜGYI KÉRDÉSEK

a) A spinoff-ok, illetve az azokban való esetleges **egyetemi részesedés vagy más szerepvállalás nyilvántartása** és az ehhez kapcsolódó adózási és könyvelési kérdések megoldása (ideértve a licenszbe adott vagy átruházott szellemivagyon-elemek számviteli nyilvántartását is) szintén intézményi feladat. Ide tartozik továbbá a spinoff tevékenységének nyomkövetése, valamint a beszámolási és jelentéstételi kötelezettségek meghatározása is.

A hasznosító vállalkozások mind könyvelési és nyilvántartási, mind pedig adózási szempontból különleges kategóriát képeznek az egyetem gazdálkodásában, hiszen

- a spinoff-ok speciális intézményi társaságként működnek,

- az egyetemi részesedést nem állami (vagyonkezelési körbe tartozó), hanem saját vagyonként kell nyilvántartani,
- bizonyos típusú, technológia-transzferhez köthető bevételek után adókedvezmény érvényesíthető¹².

b) Lényeges kérdéseket vet fel a spinoff tevékenységéből származó **bevételek felosztásának** módja, függően a választott modelltől és az alapul fekvő szerződésektől is. Itt merülnek fel a szolgálati találmányokkal kapcsolatos alkotói díjak rendezésének kérdései is, azaz hogy milyen viszonyban áll egymással

- az egyetem szerepvállalása a spinoff-ban, és
- a szellemi tulajdoni elemek létrehozóinak díjazására vonatkozó kötelezettség?

Az egyetemi szellemi tulajdonjogok rendelkezésre bocsátásának az ellentételezése vagy a vállalkozásban való **egyetemi részesedésben** ölt testet (nyereséges működés esetén esetleges osztalékkal is a tulajdonosok számára), vagy a hasznosítási bevételből származó, a spinoff által az egyetemnek megfizetett **jogdíjakban**.

A szellemi alkotást létrehozó kutató – a jellemző modell szerint – választhat, hogy az egyetem jogszerzésének fejében a spinoff-ban való részesedésre, vagy a szellemi tulajdon-kezelési szabályzat szerinti alkotói díjra tart igényt. Az is előfordul, hogy az alkotói díjakról való lemondás – alapítói szerepvállalással együtt – az egyetemnek fizetendő jogdíjak mértékét csökkenti. A döntést nagyobb részben az befolyásolja, hogy a kutató részt kíván-e venni a cég mindennapi életében, vagy inkább távolabb marad az üzleti hasznosítástól.

c) **A fentiek alapján gondoskodni kell a pénzügyi kérdések szabályozásáról és annak megfelelő végrehajtásáról**, így különösen

- a rendelkezésre bocsátott IP számviteli nyilvántartásának alapelveiről¹³,
- az esetleges egyetemi részesedés pénzügyi nyilvántartásáról,
- a spinoff-tól származó egyetemi bevételek minősítéséről, könyveléséről és felosztásáról,
- az alkotóknak járó díjazás kiszámításáról és kifizetéséről (hacsak külön nyilatkozatban nem mondtak le róla).

4. ÖSSZEFÉRHETETLENSÉG

Egy egyetemi kutató hasznosító vállalkozásban való szerepvállalása többféle összeférhetetlenségi esetet vethet fel (miközben az egyetem támogatja az intézményi eredmények piacra vitelének ezt a módját is). Ilyenként merül fel

- az egyetemi (pl. oktatási) kötelezettségekkel való (elsősorban időbeli) összeférhetetlenség, illetve
- az egyetemi pénzügyi vagy más érdekekkel való összeférhetetlenség.

¹² A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 5. mellékletének 13. pontja alapján a költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény nem alanya a társasági adónak.

¹³ Ahhoz, hogy a hasznosító vállalkozás rendelkezésére bocsátott szellemi tulajdonjogok értéke meghatározható legyen, egy adott módszertannal értékelni kell az átadott jogosultságokat is, figyelemmel az iparjogvédelmi jogok erősségére, a kizárólagosság előírására, a továbbfejlesztések eredményeire kapható elsőbbségi jogokra, valamint az engedélyezett hasznosítási terület szélességére.

A kutatói részvétel ugyanakkor többféle formát ölthet (alapító-tulajdonos, igazgatósági tag, tanácsadó testületi tag, egyéni tanácsadó, munkavállaló), és nem mindegyik igényli az érintett személy ugyanakkora mértékű elköteleződését a vállalkozás irányában.

A spinoff tevékenységében résztvevő egyetemi alkalmazottakra vonatkozó szabályokat jelenleg a hatályos (2021-ben módosult) közalkalmazotti törvény, a BME Humánpolitikai Szabályzata (annak módosításával) és a BME szellemi tulajdon-kezelési szabályzata határozzák meg. A hasznosító vállalkozásban való kutatói szerepvállalás világos és egyértelmű feltételrendszerére nézve ugyanakkor az innovációs törvény által előírt átláthatósági szabályzat megalkotása válik szükségessé (ld. az I.3. pontot)¹⁴. **Döntést igényel, hogy az új átláthatósági szabályzat a humánpolitikai szabályzat vagy a szellemi tulajdon-kezelési szabályzat részét képezze.**

Tartalmi szempontból szabályozást igényel

- az összeférhetlenségi okok rendszere,
- a megengedett tevékenységek és a korlátozások, illetve flexibilitások köre¹⁵,
- az összeférhetlenségi eljárás kezdeményezésének módja,
- az intézményi hozzájárulási jogkörök gyakorlója és a döntéshozatali eljárás (jogorvoslattal együtt),
- összeférhetlenség felmerülése esetén annak kezelése.

Az átláthatósági szabályzatnak való megfelelés biztosítása, illetve az összeférhetlenségi vizsgálat lefolytatása – amely a munkairányítási jogokat gyakorló vezetővel való egyeztetést igényli – célszerűen megelőzi a hasznosító vállalkozás alapításának hivatalos kezdeményezését. Ennek megfelelően a „spinoff adatlapon” már nyilatkozni kell arról, hogy összeférhetlenségi ok nem áll fenn egyik BME alkalmazottal szemben sem, vagy hogy milyen lépések történtek az esetleges összeférhetlenség elhárítására, a szükséges nyilatkozatok mellékletként való benyújtásával.

5. BME SPINOFF BRAND

Kidolgozható egy olyan **tanúsító védjegy a megfelelő védjegyszabályzattal alátámasztva** (ennek a lajstromoztatásáról a BME-nek kell gondoskodnia), amely alapján a hasznosító vállalkozás „BME SPINOFF”-ként jelölheti meg magát. Ezzel a spinoff úgy tud részesülni a BME brand előnyeiből, hogy nem közvetlenül a BME védjegyeinek használatára kerül sor. A vállalkozás a „BME SPINOFF” védjegy használatára nem a forgalomba hozott termékeken, hanem az üzleti kommunikációban szerezne jogot.

¹⁴ KFI tv. 34/A. § (1) A [...] a felsőoktatási intézmény által kutató, illetve oktató munkakörben foglalkoztatott hasznosító vállalkozással, [...] - a kutatóhely, valamint a felsőoktatási intézmény átláthatósági szabályzatában foglaltakkal összhangban - munkavégzésre irányuló további jogviszonyt létesíthet.

(2) Az átláthatósági szabályzatban kell meghatározni

- a) a munkavégzésre irányuló további jogviszony létesítésnek engedélyezésére irányuló kérelem kötelező tartalmi elemeit,
- b) az összeférhetlenségi okokat és azok megszüntetésének lehetőségét, határidejét,
- c) a kérelem elutasításának indokolási kötelezettségét,
- d) a kérelemmel kapcsolatos eljárási határidőket,
- e) a kérelem elbírálásával kapcsolatos felelősség és hatásköröket,
- f) a jogorvoslati lehetőség biztosítását.

¹⁵ Pl. max. 20% munkaidő-ráfordítás, az egyetemi kutatók egyenként max. 20%-ban vehetnek részt tulajdonosként, ajánlott a „scientific advisor” szerepkör.

III. VÁLASZTHATÓ MODELLEK A HASZNOSÍTÓ VÁLLALKOZÁS ÉS A BME VISZONYÁRA NÉZVE

Jelen előterjesztés a **BME körüli hasznosító vállalkozások alapításának fő modelljeit** a III. részben foglalt módon javasolja kialakítani. Tekintettel arra, hogy jelenleg az egyetem mellett létrejövő tőkealap¹⁶ és az egyetem tulajdonában álló közvetítő „holding” vállalkozás (BME INVEST) még nem állnak rendelkezésre (létrejöttük esetén a paletta bővíthető), a javaslat **három konstrukciót** rajzol fel. Ezek mentén a már jelenleg is meglévő „spinoff-jelöltekkel” el lehet kezdeni egy-egy pilot projekt kialakítását, ezzel párhuzamosan kialakítva a szükséges egyetemi belső folyamatok nyomvonalát is, az érintett szabályozó eszközök módosításával vagy megalkotásával.

A létrehozni tervezett szabályozás szerint a hasznosító vállalkozás megalapításának kezdeményezésekor meg kell határozni a választott modellt, amely a konkrét esetben akkor valósulhat meg, ha a BME Spinoff Bizottsága – a II.2. szerinti eljárásban, a javaslat, különösen az abban szereplő üzleti modell és team bemutatás („pitch”) alapján támogató döntést hozott a hasznosító vállalkozás megalapítása (és a szükséges szerződések megkötése) kapcsán.

A felsorolt 3 spinoff modell és tartalmi elemei az intézményi gondolkodás jelen fázisában nem kizárólagosak és teljes mértékben meghatározottak. Azok végleges tartalma a külső és belső szakértőkkel történő egyeztetések során módosulhatnak, illetve pl. céltól, piaci lehetőségektől, befektetői érdeklődéstől, a BME-t terhelő vagyongazdálkodási szempontok és a tőle várt támogatás mértékétől függően változhatnak. Így miközben nem kizárt, hogy a BME társasági részesedés nélküli tiszta licenz modellben vagy egy kisebb részesedésű aktív tulajdonosi modellben alapított spinoffnak kedvezményes infrastruktúra használatot biztosítson, ez a vagyongazdálkodási követelmények miatt esetenként alaposabb elemzést és megfontolást igényel, mint egy 100%-os BME részesedéssel alapított spinoff esetén, amely a befektetőkkel és kutatókkal kötött előzetes megállapodások szerinti ütemben és feltételrendszer szerint alakulhat át a kisebb BME részesedéssel vagy részesedés nélküli modellek egyikévé, a BME által nyújtott preferenciális feltételek egyidejű és arányos kivezetése mellett.

1. TISZTA LICENZ MODELL

Ebben a modellben a **BME sem közvetlenül, sem közvetve nem rendelkezik tulajdonrészrel** a megalakuló gazdasági társaságban, a BME szellemi tulajdona pedig egy – akár több IP vagyonelemre nézve kötött – **licenciaszerződés** alapján válik a spinoff számára hasznosíthatóvá, a megállapodásban foglalt mértékben és feltételekkel.

A konstrukció főbb jellemzői az alábbiakban foglalhatók össze:

- a) a spinoff-ban legalább 1 alapító a BME-hez köthető kutató/hallgató/alum;
- b) a BME kizárólagos – de allicenzbe ellenkező megállapodás hiányában nem adható és nem átruházható – licenzzet ad a spinoff-nak az érintett találmányok és a

¹⁶ Ha a BME mellett létrejön egy vagy több külső szereplő által alapított befektetési tőkealap, az alapkezelő az erre a célra létrehozott Befektetési Bizottság döntése alapján résztulajdonosként befektethet a spinoff-ba, a tőkealap szabályzatának megfelelő feltételekkel; a BME szükség esetén az IP-t „szolgáltatja” a tiszta licencia modell szerint.

- kapcsolódó know-how, valamint adatbázisok hasznosítására, valamint a szerzői művek – ideértve a szoftvereket is – felhasználására;
- c) nincs *upfront license fee*, a hasznosítási jog ellenértékeként azonban a licenszbe vevő spinoff köteles az IP hasznosításával létrejött termék vagy szolgáltatás értékesítéséből származó nettó árbevétel [10-15%]-át a BME részére megfizetni (ezen belül meg kell bontani az egyes IP vagyonelemekre jutó hányadokat);
 - d) a c) pont szerinti *royalty* mértékéből kedvezmény adható, ha a jogszabályok és az IP Szabályzat alapján alkotói (pl. találmányi) díjra jogosult alapítók a díjigényükről ennek fejében lemondanak – azzal, hogy az a kutató, aki tulajdonosként nem vesz részt a spinoff működésében, jogosult marad az alkotói díjra;
 - e) nincs *exit* elvárás, de a spinoff-nak a szerződés megkötésétől számított [3-5] éven belül egy – az üzleti modell és tervezés alapján a szerződésben meghatározott – árbevételi (és így licenszdíj) szintet el kell érnie, amelyet a következő években fenn is kell tartania (*vis maior* klauzulával) – ennek hiányában a BME egyoldalúan jogosulttá (de nem kötelezetté) válik i) a kizárólagosság megszüntetésére (azaz az IP másnak is licenszbe adhatóvá válik), vagy ii) a licenszszerződés felmondására;¹⁷
 - f) a BME kötelezettséget vállal a már megszerzett IP jogok fenntartására¹⁸, de
 - a további, a spinoff-ban (nem BME munkakörben és eszközökkel) kidolgozott eredményekhez kapcsolódó IP jogok megszerzése a spinoff feladata és felelőssége (nemzetközi oltalomszerzés/kiterjesztés kapcsán egyeztetve egymással),
 - a spinoff további BME IP-t újabb licenszszerződés megkötésével (vagy a meglévő módosításával) hasznosíthat;
 - g) a spinoff a szerződés megkötésétől számított [3] évig (de hosszabbítás esetén is legfeljebb addig, amíg a bevételei lehetővé nem teszik a piaci árú igénybevételt) kedvezményes infrastruktúra-használatra jogosult (helyiségek használata és laborszolgáltatás külön szerződés alapján), figyelemmel az állami vagyonnal való gazdálkodás szabályaira is (kötelező versenyeztetés és az az alóli kivételek);
 - h) a hasznosító vállalkozás „BME SPINOFF”-ként jelölheti meg magát (nem a forgalomba hozott termékeken, hanem csak az üzleti kommunikációban, az erre a célra lajstromoztatott tanúsító védjegy szabályzatában foglaltaknak megfelelően);
 - i) a vezető tisztségviselők legalább 50%-ban alapítók/tulajdonosok kell, hogy legyenek;
 - j) az egyetemi kutatók vállalják, hogy a vállalkozás működésében való szerepvállalásuk teljes tartama alatt megfelelnek az átláthatósági (összeférhetetlenségi) szabályzatban (ld. a II.4. pontot) foglalt feltételeknek;
 - k) [*a spinoff gazdálkodási tevékenységére való rálátás érdekében a BME vagy felügyelőbizottsági tagot delegálhat, vagy független könyvvizsgáló igénybevételével betekinthez a spinoff könyveibe;*]
 - l) a BME székhelyszolgáltatást nem nyújt;
 - m) a BME szükség és igény esetén üzletfejlesztési tanácsadást (coaching/mentoring) biztosít, segít a befektetők keresésében, és CEO (adott esetben CFO és sales vezető) jelölteket ajánl a network-jéből;

¹⁷ Ennek a megoldásnak az alternatívája lehet, ha a BME a 4. évtől kezdve egy minimálisan fizetendő éves licenszdíjat köt ki (azaz annyit árbevételtől függetlenül fizetni kell a cégnek), de akkor felmondási jog nélkül.

¹⁸ A szerződéskötést követően felmerülő, nem fenntartási díjként jelentkező iparjogvédelmi költségekről, különösen a nemzetközi szabadalmi bejelentés nemzeti/regionális szakaszba léptetéséről és az ebből fakadó további költségekről a BME és a cég egyeztetni kötelesek, adott esetben egyes területekre nézve megosztva a költségeket (amelynek a vállalkozás által fizetendő része a licenszdíjból levonhatóvá válik) vagy átruházva a bejelentést (vagy annak részeit).

- n) *exit* (felvásárlás, egyesülés) esetén a kizárólagos licenzszerződés vevőre történő átruházása a BME előzetes írásbeli jóváhagyásához és feltételhez kötött: az átruházott szerződésből azonban ki kell venni azokat a részeket, amelyek a spinoff speciális partnerségi viszonyából következnek (pl. licenzdíj-kedvezmény, kedvezményes infrastruktúra-használat).

2. AKTÍV TULAJDONOSI MODELL

Ebben a modellben a **BME tulajdonrész** rendelkezik a megalakuló gazdasági társaságban, a BME szellemi tulajdona pedig egy – akár több IP vagyonelemre nézve kötött – **licenzszerződés** alapján válik a spinoff számára hasznosíthatóvá, a megállapodásban foglalt mértékben és feltételekkel, de a hasznosítási jog ellenértéke alapvetően nem licenzdíj¹⁹, hanem az intézményi tulajdonrész.

Egyetemi társasági részesedés esetén – társasági jogi eszközökkel – gondoskodni kell arról, hogy a **BME megfelelő módon reprezentálva legyen a hasznosító vállalkozás menedzsmentjében** is, és bizonyos stratégiai döntések egyetemi hozzájárulás hiányában ne legyenek meghozhatóak.

A konstrukció főbb jellemzői az alábbiakban foglalhatók össze:

- a) BME aktív részvételével, tulajdonosi részesedéssel működő modell (ha a BME INVEST koncepció alapján létrejön egy egyetemi tulajdonban álló nonprofit társaság, akkor lehetőség lesz a BME helyett ennek a vállalkozásnak a részesedésével számolni);
- b) az 1. modell a), f)-j) és m)-n) pontjait megfelelően alkalmazni kell;
- c) zártkörűen működő részvénytársaság vagy korlátolt felelősségű társaság létrehozatala, [10% és 100% közötti] BME részesedéssel²⁰ (*equity* a *royalty-free* licencia ellenértéke), *pro rata* megtérüléssel (osztalék és *exit* arány tulajdonrésznek megfelelő meghatározásával);
- d) a BME általi (társ)alapítás eljárási szabályaira figyelemmel kell lenni (ld. Nftv. és KFI tv., belső szabályozók)²¹;
- e) a BME az IP vagyonelemeket nem, csupán az IP hasznosítását engedélyező szerződést apportálja a cégbe, mint vagyoni értékű jogot, egyéb pénzbeli hozzájárulás (pl. tőkebefizetés) a BME-t nem terheli;
- f) BME vállalatirányítási jogosultságainak szabályozását ki kell dolgozni (BME képvisellete a cégvezetésben és a taggyűlésben/közgyűlésben, egyhangú döntéshozatal előírása összeghatár feletti vagy IP hasznosítási kérdésekben);
- g) BME tulajdonrész biztosításának cégjogi eszközeit ki kell dolgozni;
- h) találmányi díj csak *exit* esetén jár a kutatóknak (ahol ez alkalmazandó);

¹⁹ Elképzelhető egy 2-5% mértékű, nettó árbevétel alapú licencdíj kikötése is, ha nem a tiszta *equity* modellben gondolkozunk, vagy ha az IP értékelése ezt indokolttá teszi.

²⁰ Ellenőrizni kell, hogy a BME részesedés egy bizonyos mérték felett nem jár-e a kkv státusz elvesztésével vagy államháztartási többletkötelezettségekkel. Vizsgálni kell azt is, adott esetekben mekkora determináló erővel bír a KKV státusz és az esetleges többletkötelezettségek.

²¹ Az Nftv. alapján gazdálkodó szervezet alapítása vagy ilyenben részesedés szerzése előzetes konzisztóriumai egyetértéshez és fenntartói hozzájáruláshoz kötött, továbbá csak szenátusi döntéssel történhet (noha ez tulajdonosi joggyakorló szervezet döntéséhez nincs kötve) – sőt, ezekre az állami tulajdonban álló gazdasági társaságokra vonatkozó szabályokat kellene alkalmazni, lehetséges miniszteri delegálttal a felügyelőbizottságban –, ugyanakkor a KFI tv. a hasznosító vállalkozásban való részesedésszerzést (vagy annak csökkentését) a költségvetési kutatóhely vezetőjének jóváhagyásához köti (amely jogkör nem is ruházható át).

- i) további BME IP elemek tiszta licenz modellben kerülnek a cég hasznosításába.

3. PASSZÍV TULAJDONOSI MODELL

Ebben a modellben a **BME kvázi-tulajdonrész** (osztalékra jogosító, marginális tulajdoni hányadot jelentő részvényvel és *exit* esetére meghatározott részvényhányadra opciós joggal) rendelkezik a társaságban, a BME szellemi tulajdona pedig egy – akár több IP vagyonelemre nézve kötött – **licencszerződés** alapján válik a spinoff számára hasznosíthatóvá a megállapodásban foglalt mértékben és feltételekkel, a tiszta licencia modellnél **lényegesen alacsonyabb licenrdíj** fejében.

A konstrukció főbb jellemzői az alábbiakban foglalhatók össze:

- a) zártkörűen működő részvénytársaság alapítása (korlátolt felelősségű társaság esetén a szindikátusi szerződés rögzíti az üzletrészekhez fűződő többletjogokat);
- b) az 1. modell a) és f)-n) pontjait megfelelően alkalmazni kell;
- c) BME részére „kvázi-tulajdonrészként” [15%] tulajdonrészre vonatkozó, névértéken történő vételi opciós jog alapítása, amely *exit* esetén biztosítja, hogy a BME a tulajdonrészt névértéken vásárolhatja meg, de az *exit* értékesítés aktuális ellenértékének megfelelő bevételekre jogosult;
- d) BME rendelkezik 1 db osztalékra jogosító részvényvel (szavazati jog nélkül), amely osztalékfizetés esetén a kifizetett osztalék [15%-ára] jogosítja fel (a részvény BME általi elidegenítése esetén az elsőbbségi jog megszűnik);
- e) a hasznosítási jog ellenértékéért a licenzbe vevő spinoff köteles az IP hasznosításával létrejött termék vagy szolgáltatás értékesítéséből származó nettó árbevétel [1-3%]-át a BME részére megfizetni (ezen belül meg kell bontani az egyes IP vagyonelemekre jutó hányadokat);
- f) a konstrukció jogi megvalósíthatósága a magyar társasági jog alapján külső jogi szakértők bevonását igényli, a c) és d) pontok szerinti különleges jogosítványok pedig elsőbbségi részvényekkel akár összevontan is megvalósíthatóak.

IV. Javaslat

Az I-III. részekben foglaltak alapján az adott döntés meghozatalára felhatalmazott testületeknek és vezetőknek az alábbi kérdésekben szükséges döntést hozni:

1. A felvázolt spinoff stratégia (II.1.) és a javasolt választható modellek (III. rész) alkalmazásának támogatása (szükség szerint a modellekben foglalt mértékek pontosításával)

2. A hasznosító vállalkozások alapításával kapcsolatos szabályozási és intézményi kérdésekkel foglalkozó munkacsoport (Spinoff Task Force) tagjainak kijelölése és szükség esetén külső jogi és gazdasági szakértők bevonásának jóváhagyása

3. A javasolt döntéshozatali rend (szereplők, eljárás) támogatása (II.2.)

4. A szabályozási feladatok kijelölése és jóváhagyása a szükséges iránymutatásokkal – az érintett szabályozók megjelölésével, illetve, a kidolgozásért felelős személyek és határidők megjelölésével (II.2-II.4.):

- a) a választható modelleket és a döntéshozatali rendet magában foglaló szabályozó eszköz (az SZMR-hez csatolni rendelt szellemitulajdon-kezelési szabályzat megfelelő rendelkezéseinek felülvizsgálata és kiegészítése), továbbá
b) az összeférhetlenségi eljárásra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazó átláthatósági szabályzat kidolgozása, utóbbi szabályzat helyének meghatározásával.

A jelen előterjesztés 2. melléklete a szellemitulajdon-kezelési szabályzat érintett rendelkezésének kibővítésére szintén javaslatot tesz.

5. A hasznosító vállalkozás alapításának kezdeményezésére szolgáló adatlap (1. melléklet) jóváhagyása

6. A Spinoff Bizottság (II.2.) tagjainak meghatározása

7. A FIEK/IFK munkáját spinoff ügyekben segítő Tanácsadó Testület összetételének meghatározása

8. BME SPINOFF tanúsító védjegy (II.5.) megtervezésének, a védjegyszabályzat kidolgozásának, a védjegylajstromozás kezdeményezésének támogatása

9. Pilot projektek megjelölése, amelyek a szabályozást megelőzően is elindíthatóak, a javasolt eljárásrendben szereplők bevonásával

Budapest, 2021. október 1.

Mellékletek

1. melléklet: Adatlap hasznosító vállalkozás alapításának kezdeményezéséhez (tervezet)

2. melléklet: Szabályozási javaslatok

Függelék

Kivonatok a hasznosító vállalkozásokra vonatkozó jogszabályi és egyetemi szabályozói rendelkezésekből

ADATLAP

hasznosító vállalkozás alapításának kezdeményezéséhez

1. A létrehozni kívánt gazdasági társaság tervezett megnevezése és cégformája

2. A létrehozni kívánt hasznosító vállalkozás tervezett üzleti tevékenységének leírása

3. Hasznosítani kívánt BME szellemi vagyon (IP)

A létrehozni kívánt gazdasági társaság az alábbi szellemi tulajdoni vagyonelemek hasznosítását tervezi:

Szellemi alkotás (találmány, adatbázis, szoftver, algoritmus, MI modell, know-how, dokumentáció, terv, védjegy) <i>*-gal jelölve a bizalmas információ (pl. üzleti titok vagy még nem benyújtott szabadalmi bejelentés)</i>	BME nyilvántartási száma	Iparjogvédelmi bejelentés vagy önkéntes műnyilvántartásba vételi eljárás ügyszáma, megadott oltalom lajstromszáma	BME számviteli nyilvántartásban szereplő érték	A szellemi vagyonelemen fennálló korlátozások (közös jogosultság, licencia harmadik személynek, elővásárlási vagy más elsőbbségi jogok)
1.				
2.				
...				

A jelen adatlap benyújtója aláírásával igazolja, hogy megvizsgálta azt a körülményt, miszerint nem áll fenn a BME-nek olyan hatályos jogi kötelezettsége (jogsabályi, szerződéses, önként vállalt), amely korlátozza vagy kizárja a jelen adatlapon kezdeményezett hasznosító vállalkozás alapítását, továbbá a fenti szellemi tulajdoni vagyonelemeknek a létrehozni kívánt gazdasági társaság általi hasznosítását.

4. A hasznosítani kívánt kutatás-fejlesztési eredmények kidolgozásában, valamint továbbfejlesztési együttműködésben személyek, az érintett BME szervezeti egységek és a hozzájárulások mértékének megnevezésével (ha rendelkezésre áll a szervezeti egységek között létrejött megállapodás, azt mellékletben kérjük csatolni)

a) Résztvevők

Résztvevő személy	Szervezeti egység (kar, tanszék)	Hozzájárulás módja (tevékenység megjelölése)	Hozzájárulás mértéke (pl. ráfordított mérnökóra)
-------------------	----------------------------------	--	--

1.			
2.			
...			

b) *A szervezeti egységek közötti megállapodás tartalma (finanszírozás, hasznosítási bevételek felosztása, egyéb kötelezettségvállalások)*

5. A létrehozni kívánt gazdasági társaság tervezett alapítói, százalékos részarány megjelölésével

Alapító (természetes személy vagy jogi személy)	Azonosító adatok	Részarány	BME-vel fennálló jogviszony
1.			
2.			
...			

6. A létrehozni kívánt gazdasági társaság működésében résztvevő BME alkalmazottak

BME alkalmazott neve és egyetemi e-mail címe	Beosztás	Kar, tanszék	További jogviszonyok (TKI, más kutatóhely, vállalkozás)	A hasznosító vállalkozás működésében való részvétel formája (tulajdonos, vezető tisztségviselő, munkavállaló, megbízott tanácsadó)	A részvétel várható munkaidő-igénye
1.					
2.					
...					

7. Összeférhetlenség és érdekellentétek kiküszöbölése

- a) *A vállalkozás alapításában vagy működtetésében résztvevő BME alkalmazottak munkairányítójának álláspontja (külön nyilatkozat mellékelhető)*
- b) *Az átláthatósági szabályoknak való megfelelés biztosítékai (eljárás lefolytatása, összeférhetlenségi okok kiküszöbölése)*

8. A BME szellemi vagyon rendelkezésére bocsátásának tervezett módja (a kialakított BME modellek közül választott konstrukció) és kapcsolódó kérdések

- a) *Választott modell (tisztá licenz modell, aktív BME tulajdonosi modell, passzív BME tulajdonosi modell)*
- b) *Javasolt licenzdíj-mérték (díjalap: nettó árbevétel, tisztá licenz modellben a mérték: 10-15% között)*
- c) *Alkotói díjról való lemondás (személyenként, opcionális, a licenzdíj mértékét befolyásolja)*
- d) *Árbevételi vállalás (határidő és mérték)*
- e) *Kedvezményes infrastruktúra-használati igény (időtartam, feltételek)*
- f) *BME részesedési hányad (ahol ez alkalmazandó)*
- g) *BME brand használatának igénye*

9. A létrehozni kívánt hasznosító vállalkozás működésének biztosítékai

- a) *Alaptőke, vagyoni hozzájárulások, bevonní kívánt források (hazai, uniós vagy nemzetközi támogatások is)*
- b) *Székhely*
- c) *Ügyvezetés*
- d) *Pénzügyi menedzsment*
- e) *Infrastruktúra (helyiség, labor, eszközök, anyagok)*
- f) *Marketing*
- g) *Biztosítás*
- h) *Tanúsítás (termékbiztonság, orvosieszköz-minősítés, szabványmegfelelőség)*

10. A létrehozni kívánt hasznosító vállalkozás előrelátható partnerei

- a) *Befektetők*
- b) *Pályázati konzorciumok potenciális tagjai*
- c) *Más együttműködő partnerek*
- d) *Támogatók*

11. A létrehozni kívánt hasznosító vállalkozás üzleti modelljének leírása

- a) *Megoldani kívánt műszaki probléma*
- b) *Értékesíteni kívánt termék vagy szolgáltatás*
- c) *Egyedi értékajánlat*
- d) *Megcélzott ügyfélkör*
- e) *Bevételi források, megtérülés*
- f) *Értékesítési és marketing stratégia*
- g) *Szellemi tulajdoni stratégia (oltalomszerzési célkitűzések, célpiacok), freedom-to-operate vizsgálat (harmadik személyek jogaiba ütközés kockázatának felmérése)*
- h) *Főbb indikátorok, mérőszámok (árbevételek kivül)*
- i) *Exit stratégia*

12. Igény a BME Z10 vagy más szolgáltatók inkubációs, akcelerációs vagy üzletfejlesztési tanácsadási szolgáltatásaira

13. Üzleti terv kivonata (mellékletben csatolható, ha rendelkezésre áll)

14. A hasznosító vállalkozás megalapításától várt egyéb (nem gazdasági) előnyök, akadémiai hasznosíthatóság (kutatói és oktatási célokra) és várt pozitív visszahatások az egyetemre

15. Mellékletek felsorolása

Kelt

Aláírás

SZABÁLYOZÁSI JAVASLAT

a szellemi tulajdon-kezelési szabályzat hasznosító vállalkozásokról szóló fejezetéhez

VIII. Fejezet HASZNOSÍTÓ VÁLLALKOZÁSOK

28. § Általános szabályok

- (1) **Viszony a hasznosító vállalkozással.** Az Egyetem szellemi tulajdonjogait hasznosító vállalkozás útján is értékesítheti. Ennek keretében az Egyetem
 - a) a szellemi tulajdonjogot nem pénzbeli hozzájárulásként egyetemi résztulajdonnal alapított hasznosító vállalkozás tulajdonába adhatja (apportálhatja),
 - b) a szellemi tulajdonjogot a hasznosító vállalkozásra megfelelő ellenérték fejében átruházhatja,
 - c) a hasznosításra vagy felhasználásra szerződéses úton, megfelelő ellenérték fejében a hasznosító vállalkozásnak engedélyt (licencia) adhat,
 - d) a jogi védelemben részesülő szellemi alkotások hasznosításáról az a)-c) pontokban foglalt lehetőségek kombinációjával gondoskodhat,
 - e) a hasznosító vállalkozásban az erre a célra létrehozott gazdasági társasága útján – az egyetemi szellemi tulajdonjogokra vonatkozó licencia feltételeit külön szerződésben rendezve – részesedést szerezhet.
- (2) **Hasznosító vállalkozások modelljei.** Az Egyetem előzetesen meghatározhatja azokat az alapvető szerződéses feltételeket, amelyeknek teljesülniük kell ahhoz, hogy a szellemi tulajdonjogait hasznosító vállalkozások alapításához hozzájáruljon. Az így meghatározott feltételeket az Egyetem választható modelleknek megfelelően csoportosíthatja, és az Egyetem minden polgára részére hozzáférhetővé kell tennie.
- (3) **Részesedés hasznosító vállalkozásban.** Ha az Egyetem a hasznosító vállalkozásban részesedést szerez vagy az (1) bekezdés e) pontja szerinti közvetítő gazdasági társaságot alapít, a hasznosító vállalkozás vagy a közvetítő gazdasági társaság létrehozataláról a hatályos jogszabályoknak és az SZMR-nek megfelelően, az intézményi társaságok alapítására vonatkozó döntéshozatali eljárásban kell dönteni. A hasznosító vállalkozásban való egyetemi részesedést az egyetem saját vagyonaként²² kell nyilvántartani. A hasznosító vállalkozásban való egyetemi részesedésszerzést, a részesedés megszüntetését vagy mértékének csökkentését a FIEK/IFK igazgatójának javaslatára a kancellár hagyja jóvá.²³
- (4) **Hasznosítás közvetlen egyetemi társasági részesedés nélkül.** Az egyetemi szellemi tulajdonjogoknak az (1) bekezdés b)-e) pontjai szerinti módon való értékesítése esetén a szükséges szerződéseket az Egyetem nevében csak a FIEK/IFK igazgatójának írásbeli egyetértésével lehet megkötöni.

²² Az egyetemi részvétellel alapított hasznosító vállalkozás működéséből származó osztalék vagy átruházási ellenérték a 8. § (2) bekezdés c) pontja alapján szellemi tulajdoni bevételnek minősül.

²³ A tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény 33. § (5) bekezdésének értelmében „[a] hasznosító vállalkozásban történő részesedésszerzést, a részesedés megszüntetését vagy mértéke csökkentését [...] a költségvetési kutatóhely vezetője [...] hagyja jóvá. A jóváhagyásra jogosult ezt a hatáskörét nem ruházhatja át.”

- (5) **Közvetítő gazdasági társaság.** Az (1) bekezdés e) pontja szerinti esetben csak olyan szerződések köthetőek, amelyek biztosítják, hogy
- az Egyetem a közvetítő gazdasági társaságnak egyedüli tulajdonosa legyen,
 - az Egyetem közvetítő gazdasági társasága a hasznosító vállalkozás stratégiai döntéshozatalában – amíg abban részesedése van – meghatározó befolyással bírjon.
- (6) **Tanácsadás és támogatás.** A FIEK/IFK a hasznosító vállalkozások alapítása kapcsán annak kezdeményezői, valamint a hasznosító vállalkozás létrehozatalában résztvevő más egyetemi polgárok számára tanácsadási tevékenységet végez az alábbi témákban:
- szellemitulajdon-menedzsment,
 - üzletfejlesztés,
 - piackutatás,
 - kompetenciák kialakítása a hasznosító vállalkozásban,
 - befektetési lehetőségek feltárása, valamint
 - szellemivagyon-értékelés,
- amelyekhez külső szakértők szolgáltatásait is igénybe veheti.
- (7) **Egyéb egyetemi szolgáltatások.** Az Egyetem belső pályázat útján a hasznosító vállalkozásnak pénzügyi támogatást nyújthat. A hasznosító vállalkozás az Egyetem helyiségeit, erőforrásait és szolgáltatásait csak az Egyetemmel kötött szerződés alapján, megfelelő ellenérték fejében veheti igénybe.

28/A. § Összeférhetetlenség és átláthatóság

- (1) **Összeférhetetlenség és munkáltatói engedély.** Az Egyetem által foglalkoztatott közalkalmazott vagy munkavállaló (jelen Fejezet alkalmazásában a továbbiakban: alkalmazott) a hasznosító vállalkozás alapításában és működtetésében a hatályos jogszabályok²⁴ és a Humánpolitikai Szabályzat²⁵ rendelkezéseinek megfelelő módon és feltételekkel vehet részt azzal, hogy a hasznosító vállalkozással vagy annak kapcsolt vállalkozásával munkavégzésre irányuló további jogviszonyt csak a jelen § szerinti eljárásban kapott munkáltatói engedély alapján létesíthet. A munkáltatói engedély nem adható meg, ha az alkalmazott részvétele a hasznosító vállalkozás tevékenységében a munkaköréből következő egyetemi kötelezettségeivel vagy az Egyetem pénzügyi vagy más jogos érdekeivel összeférhetetlen vagy azokkal összeegyeztethetetlennek látszik, vagy ennek a veszélyével fenyeget, így különösen
- befolyásolja az alkalmazott elfogulatlanságát vagy tudományos munkáját,
 - az Egyetem érdekeinek rovására saját vagy hozzátartozója javára szerez előnyöket,
 - a munkáltatói jogkör gyakorlója által megengedettnél nagyobb mértékben befolyásolja az alkalmazott hajlandóságát vagy lehetőségeit az Egyetem kutatási, oktatási és harmadik missziójához való, a munkaköréből következően elvárható hozzájárulás teljesítésére.

²⁴ Különös tekintettel a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 41-44. §-aira.

²⁵ A BME Humánpolitikai Szabályzatáról szóló 2015. március 30-i szenátusi határozat (a módosításaival egységes szerkezetben)

- (2) **Bejelentési kötelezettség.** A létrehozni kívánt vagy már működő hasznosító vállalkozással munkavégzésre irányuló további jogviszony létesítésére irányuló szándékát az alkalmazott
- a hasznosító vállalkozás alapításának a 28/B. § szerinti kezdeményezését megelőzően, vagy
 - a már működő hasznosító vállalkozással való jogviszony létesítését megelőzően bejelenti a munkáltatói jogkör gyakorlójának.
- (3) **A bejelentés tartalma.** A bejelentésnek tartalmaznia kell
- az alkalmazott azonosító adatait, besorolását és munkakörét,
 - a hasznosító vállalkozás tervezett vagy működő üzleti tevékenységének leírását,
 - a hasznosító vállalkozás tervezett vagy aktuális tulajdonosi struktúráját,
 - a hasznosító vállalkozás tervezett vagy működő tevékenységében résztvevő alkalmazottak és hozzátartozójuk megnevezését és a részvételük módját (alapító, tulajdonos, vezető tisztségviselő, munkavállaló, megbízott),
 - a bejelentést megtevő alkalmazott tervezett részvételének módját és ennek előnyeit az Egyetem számára,
 - a bejelentést megtevő alkalmazott tervezett részvételének előrelátható időigényét (heti/havi becsléssel), és annak leírását, hogy ez hogyan egyeztethető össze az alkalmazott munkakörével,
 - az alkalmazott által észlelt vagy feltételezett, fennálló vagy potenciális érdekellentéteket és ezek kiküszöbölésének módját,
 - az alkalmazott által igényelt munkaidő-kedvezményt vagy más engedményt.
- (4) **A bejelentés elbírálása.** A munkáltatói jogok gyakorlója a bejelentéssel kapcsolatban – az (5) bekezdésben foglalt rektori/bizottsági eljárás kivételével – 30 napon belül dönt a munkáltatói engedély megadásáról, illetve annak megtagadásáról vagy feltételhez kötéséről. Szükség esetén a munkáltatói jogok gyakorlója a döntést megelőzően FIEK/IFK igazgatójával konzultálhat az összeférhetlenségi ok fennállása vagy elhárítása érdekében, amelynek során az érintett alkalmazottnak lehetőséget kell biztosítani álláspontja kifejtésére. Ha a munkáltatói jogok gyakorlója úgy ítéli meg, hogy az alkalmazott részvétele a hasznosító vállalkozásban nem vet fel összeférhetlenségi okot, az engedélyt – annak írásba foglalásával – megadja. Ha a munkáltatói jogok gyakorlója úgy ítéli meg, hogy az alkalmazott részvétele a hasznosító vállalkozásban az egyetemi kötelezettségeivel vagy az Egyetem érdekeivel összeférhetetlen, a munkáltatói jogok gyakorlója az engedély feltételeként előírhatja, hogy az összeférhetlenségi okot az alkalmazott két hónapon belül szüntesse meg, és ezt igazolja, amely időtartam alatt az eljárás szünetel. Ha a munkáltatói jogok gyakorlója úgy ítéli meg, hogy
- az összeférhetlenségi ok nem szüntethető meg, vagy
 - az összeférhetlenségi ok megszüntetését az alkalmazott nem igazolja határidőn belül, vagy
 - az alkalmazott által igazolt megszüntetési módot nem találja alkalmasnak az összeférhetlenség elhárítására,
- a bejelentést – annak írásba foglalásával, az indoklásban a döntés okait megjelölve – elutasítja.
- (5) **Rektori/bizottsági eljárás.**²⁶ Ha az alkalmazott nem ért egyet a munkáltatói jogok gyakorlójának elutasító döntésével és ennek megfelelően az elutasítás közlésétől

²⁶ Elképzelhető az is, hogy az eseti bizottság hoz döntést, rektori részvétel nélkül (de ld. a 30. § szerinti jogorvoslati eljárást). Ha a rektor itt be van vonva, akkor a kivételt a 30. §-ban meg kell fogalmazni.

számított 15 napon belül jogorvoslati kérelmet nyújt be a rektornál, vagy ha a munkáltatói jogok gyakorlója és a FIEK/IFK igazgatója közös döntésükkel – az összeférhetlenségi helyzet megítélésének összetettsége miatt – a bejelentés elbírálásának a rektorhoz való felterjesztéséről döntenek, a munkáltatói engedély megadásáról, illetve annak megtagadásáról vagy feltételhez kötéséről a rektor – az erre a célra létrehozott eseti bizottság javaslata alapján – hoz döntést. Az eseti bizottság eljárása során az érintett alkalmazottnak lehetőséget kell biztosítani álláspontja kifejtésére. Az eseti bizottság elnöke az innovációért felelős rektorhelyettes vagy az általa írásban kijelölt személy, tagjai

- a) – ha az eljárás nem az ő döntése ellen irányul – a munkáltatói jog gyakorlója,
- b) a FIEK/IFK igazgatója vagy az általa írásban kijelölt személy,
- c) a Humánerőforrás Igazgatóság vezetője vagy az általa írásban kijelölt személy,
- d) a Jogi Igazgatóság vezetője vagy az általa írásban kijelölt személy.

Az eseti bizottság összehívásáról az eseti bizottság elnöke gondoskodik. Az eseti bizottság a rektornak címzett javaslatáról szóló döntését az összehívásától számított 30 napon belül, konszenzusra törekedve, ennek hiányában a tagok többségének szavazatával hozza meg azzal, hogy szavazategyenlőség esetén az eseti bizottság elnökének szavazata dönt. A rektor az eseti bizottság javaslata alapján, annak kézhezvételétől számított 15 napon belül írásban, indoklással ellátva hozza meg döntését az engedély megadásáról, megtagadásáról vagy feltételhez kötéséről.

- (6) **Összeférhetlenségi ok későbbi felmerülése.** Az alkalmazottnak a hasznosító vállalkozás működése során minden olyan esetben, amikor az (1) bekezdés szerinti helyzet felmerülését vagy annak veszélyét érzékeli, bejelentést kell tennie a munkáltatói jogok gyakorlójának annak érdekében, hogy az összeférhetlenségi ok elhárítható legyen. Egyebekben erre az eljárásra, valamint arra az esetre, ha az összeférhetlenség a munkáltatói jogkör gyakorlójának máshonnan jut tudomására, a Humánpolitikai Szabályzat rendelkezéseit kell alkalmazni.

28/B. §

Hasznosító vállalkozások alapításához való egyetemi hozzájárulás iránti eljárás

- (1) **Egyetemi hozzájárulás.** Hasznosító vállalkozás az Egyetem hozzájárulása nélkül nem alapítható. Az egyetemi hozzájárulás a jelen § szerinti eljárásban adható meg.
- (2) **Hasznosító vállalkozás alapításának kezdeményezése.** Hasznosító vállalkozás alapítását az Egyetemet illető szellemi alkotást létrehozó vagy annak létrehozatalában résztvevő, a Szabályzat személyi hatálya alá tartozó személy kezdeményezheti, az erre rendszeresített kérelem és a hozzá tartozó adatlap (a továbbiakban együtt: kérelem) elektronikus benyújtásával a FIEK/IFK igazgatója részére. A kérelemhez mellékelni kell
 - a) a kérelmet támogató dékáni nyilatkozatot,
 - b) a 28/A. § szerinti összeférhetlenségi eljárásban kiadott munkáltatói engedélyt valamennyi érintett alkalmazottra nézve, valamint
 - c) – ha született ilyen – az Iparjogvédelmi Bizottság (3) bekezdés szerinti támogató határozatát.
- (3) **Iparjogvédelmi Bizottság támogatása.** A kezdeményezést a 13. § (2) bekezdése szerinti Bizottság – az oltalmi igényről szóló döntése indokolásának a 13. § (6) bekezdés d) pontja

szerinti részében vagy a (13) bekezdés h) pontja szerinti döntésében, ha ez ehhez szükséges információk a döntés időpontjában a rendelkezésére állnak – támogathatja.

- (4) **Előzetes vizsgálat.** A (2) bekezdés szerinti kérelmet a FIEK/IFK BRIDGE iroda megvizsgálja abból a szempontból, hogy a döntés-előkészítéshez szükséges minden adatot és mellékletet tartalmaz-e, és legfeljebb 8 napon belül nyilatkozik a kérelmezőnek arról, hogy
 - a) egyértelműen azonosíthatóak-e a hasznosítani kívánt szellemi tulajdonjogok, és hogy ezekkel kapcsolatban szükség van-e a 12-13. § szerinti, a 23. § szerinti vagy más intézményi eljárás lefolytatására,
 - b) álláspontja szerint szükséges-e a 28. § (6) bekezdés szerinti szolgáltatások valamelyikének igénybevétele, illetve
 - c) hiánypótlásra vagy a kérelem kiegészítésére van-e szükség.
- (5) **Elfogadhatósági döntés.** A (4) bekezdés szerinti vizsgálat eredményétől függően a kérelmező szóban és írásban konzultálhat a FIEK/IFK BRIDGE irodával, és többszöri hiánypótlásra vagy kiegészítésre is lehetőség van. A (4) bekezdés szerinti határidőt minden újonnan benyújtott vagy kiegészített kérelemre alkalmazni kell, de a határidő elmulasztása nem minősül egyetemi hozzájárulásnak. Ha minden szükséges információ rendelkezésre áll, a FIEK BRIDGE iroda értesíti a kérelmezőt a kérelem elfogadhatóságáról.
- (6) **Érdemi vizsgálat és döntési javaslat.** Az elfogadható kérelmet a FIEK/IFK igazgatója megvizsgálja abból a szempontból, hogy
 - a) megfelel-e a jogszabályi és az egyetemi szabályozók által előírt feltételeknek, valamint
 - b) egyetemi tudásvagyon-hasznosítási szempontból a vállalkozásnak a kérelemben foglalt módon való megalapítása előnyös-e,és az (5) bekezdés szerinti döntést követő 15 napon belül döntési javaslatot készít a (7) bekezdés szerinti bizottság számára, amelyhez hozzácsatolja az elfogadhatónak minősített kérelmet és annak mellékleteit. A döntési javaslatnak tartalmaznia kell, hogy a FIEK/IFK igazgatója javasolja-e az egyetemi hozzájárulás megadását. Ha erre a döntési javaslat elkészítéséhez szükség van, a FIEK/IFK igazgatója a kérelmezőt vagy az általa megjelölt személy(ek)e)t szóban is meghallgathatja.
- (7) **Spinoff Bizottság.** Az (1) bekezdés szerinti egyetemi hozzájárulás megadásáról vagy megtagadásáról a Spinoff Bizottság (a továbbiakban: SB) dönt. Az SB tagjai
 - a) a kancellár vagy az általa kijelölt személy, mint az SB elnöke,
 - b) a rektor vagy – ha a rektor erre a feladatra kijelöli – az innovációért felelős rektorhelyettes,
 - c) a kérelemben felsorolt, a hasznosító vállalkozásban résztvevő és a Szabályzat hatálya alá tartozó személyeket alkalmazó kar(ok) dékánja(i) vagy a dékán(ok) által kijelölt kari képviselő(k).
- (8) **Döntés a hozzájárulásról.** Az SB a döntését a (6) bekezdés szerinti döntési javaslat alapján/figyelembevételével, a kérelmező vagy az általa megjelölt személy(ek) meghallgatását követően, a döntési javaslat megtételétől számított 30 napon belül, írásban hozza meg. A határidő elmulasztása nem minősül egyetemi hozzájárulásnak. Az egyetemi hozzájárulás megadásáról szóló döntés csak egyhangúsággal hozható meg. Egyhangú támogatás hiányában a hozzájárulást nem lehet megadottnak tekinteni, és a hasznosító vállalkozás a javasolt módon nem hozható létre. A hozzájárulás megtagadását

indokolni kell, az SB tagjának a döntéstől eltérő különvéleménye pedig külön záradékban rögzíthető. A hozzájárulás a döntési javaslat kiegészítésével feltételekhez is köthető, amelyeknek a (11) bekezdés szerinti szerződésekben meg kell jelenniük.

- (9) **A döntés közzéte.** Az SB döntését annak írásba foglalását követően az SB elnöke aláírja. Az aláírt bizottsági döntés elektronikus másolatát a Bizottság elnöke tájékoztatásul megküldi a kérelmezőnek és a FIEK/IFK igazgatójának.
- (10) **Új eljárás.** Az egyetemi hozzájárulás megtagadása esetén az SB döntésének indokolásában foglalt kifogásokat orvosló új kérelemmel a jelen § szerinti eljárást újra meg lehet indítani.
- (11) **A döntés végrehajtása.** Az egyetemi hozzájárulás megadása esetén – a hozzájárulással megerősített vagy kiegészített döntési javaslatban foglalt feltételekkel – a hasznosító vállalkozás létrehozatalához szükséges, az Egyetem részvételével megkötendő szerződéseket²⁷ az Egyetem szerződéskötési szabályozásának megfelelően kell előkészíteni azzal, hogy az Egyetem részéről szükséges egyeztetések folytatására a FIEK/IFK igazgatója vagy az általa írásban kijelölt személy jogosult, szükség szerint a Kancellária vagy az Egyetem által megbízott jogi szakértők közreműködésével.
- (12) **Utánkövetés.** A hasznosító vállalkozás létrehozatalához és működéséhez szükséges, az Egyetemmel kötött szerződésben meg kell jelölni, hogy az Egyetem részéről ki jogosult az egyes ellenőrzési és döntéshozatali jogosítványok gyakorlására.

*[(13) **Tanácsadó Testület.** A FIEK/IFK igazgatóját és az SB-t a hasznosító vállalkozásokkal kapcsolatos döntések meghozatalában Tanácsadó Testület segíti.]*

²⁷ Pl. szindikátusi és társasági szerződés, majd a létrejött céggel átruházási- vagy licencmegállapodás, tanácsadói vagy szakértői megállapodás, laborhasználati megállapodás.

1. 2014. évi LXXVI. törvény a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról

3. § 4. hasznosító vállalkozás: költségvetési kutatóhelyen létrejött szellemi alkotás hasznosítása céljából alapított gazdasági társaság, amely nem pénzbeli hozzájárulásként rendelkezésre bocsátás, átruházás vagy hasznosítási szerződés alapján vált a költségvetési kutatóhelyen, valamint a felsőoktatási intézményben létrejött szellemi alkotáshoz fűződő jogok jogosultjává vagy hasznosítójává,

33. § (2) bekezdés

A szellemi tulajdon-kezelési szabályzatnak ki kell terjednie különösen

b) a szellemi alkotásnak nem pénzbeli hozzájárulásként gazdasági társaság tulajdonába adásának (a továbbiakban: apportálás) vagy egyéb módon történő hasznosításának feltételeire, valamint a szellemi alkotás apportálásával szerzett részesedés megszüntetésének vagy mértéke csökkentésének feltételeire, továbbá a kezelésére vonatkozó elvekre és feladatokra, figyelemmel a szellemi alkotás a) pont szerint meghatározott értékére is,

33. §

(5) A hasznosító vállalkozásban történő részesedésszerzést, a részesedés megszüntetését vagy mértéke csökkentését - az (1) bekezdés szerinti szabályzattal összhangban - a költségvetési kutatóhely vezetője, közalapítvány esetében a kezelő szerv, közhasznú társaság esetében a legfőbb szerv hagyja jóvá. A jóváhagyásra jogosult ezt a hatáskörét nem ruházhatja át.

34. § (1) A költségvetési kutatóhely a szellemi alkotást a szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában foglaltak szerint hasznosíthatja vagy értékesítheti.

(2) Költségvetési kutatóhely által alapított vagy részesedésével működő hasznosító vállalkozásra a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény szerinti **intézményi társaságra** vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

(3) A költségvetési kutatóhely évente jelentést készít az irányító szerve részére arról, hogy a szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában rögzítettekkel összhangban hogyan valósultak meg a kutatóhelyen létrehozott szellemi alkotásokra vonatkozó hasznosítási célok.

34/A. § (1) A [...] a felsőoktatási intézmény által kutató, illetve oktató munkakörben foglalkoztatott hasznosító vállalkozással, [...] - a kutatóhely, valamint a felsőoktatási intézmény átláthatósági szabályzatában foglaltakkal összhangban - munkavégzésre irányuló további jogviszonyt létesíthet.

(2) Az átláthatósági szabályzatban kell meghatározni

a) a munkavégzésre irányuló további jogviszony létesítésnek engedélyezésére irányuló kérelem kötelező tartalmi elemeit,

b) az összeférhetlenségi okokat és azok megszüntetésének lehetőségét, határidejét,

c) a kérelem elutasításának indokolási kötelezettségét,

d) a kérelemmel kapcsolatos eljárási határidőket,

e) a kérelem elbírálásával kapcsolatos felelősség és hatásköröket,

f) a jogorvoslati lehetőség biztosítását.

35. § (1) Költségvetési kutatóhely és nonprofit kutatóhely részére szellemi alkotás hasznosító vállalkozásban való hasznosítása céljából tagsági jogviszony létesítéséhez vagy részesedés szerzéséhez pályázati úton hazai közfinanszírozású támogatás nyújtható.

(2) Az (1) bekezdés szerinti közfinanszírozású támogatásra pályázhat az a kutató, illetve egyetemi, főiskolai oktatói munkakörben foglalkoztatott személy is, aki a költségvetési kutatóhelyen létrejött szellemi alkotásnak a költségvetési kutatóhellyel együttesen jogosultja, és szellemi alkotás hasznosítása céljából az együttesen jogosultak önállóan vagy bármely kívülálló harmadik személlyel gazdasági társaságot alapítanak, illetve gazdasági társaságban - a 34. §-ban foglaltak figyelembevételével - tagsági jogviszonyt létesítenek vagy részesedést szereznek. A támogatásra irányuló pályázat befogadásának feltétele a költségvetési kutatóhely és a kutató, illetve egyetemi, főiskolai oktatói munkakörben foglalkoztatott személy között a szellemi alkotáshoz fűződő jogokra és a hasznosításból származó jövedelmek megosztására vonatkozó érvényes szerződés megléte.

2. 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról

12. § (3) A szenátus [...]

g) a fenntartó egyetértésével dönt

gb) az intézmény vagyongazdálkodási tervéről,

gc) **gazdálkodó szervezet alapításáról, gazdálkodó szervezetben részesedés szerzéséről;**

86. § (4) Ha az állami felsőoktatási intézmény bármilyen jogcímen vagyont szerez, annak tulajdonjoga - az intézményi társaságot, a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló törvény) 30. §-a szerinti szellemi alkotáshoz fűződő jogokat, valamint a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló törvény 34. § szerinti szellemi alkotás hasznosítására létrejövő **hasznosító vállalkozás részesedését** ide nem értve - az államot illeti meg, azonban arra a felsőoktatási intézménnyel határozatlan időre szóló vagyongazdálkodási szerződést kell kötni.

87. § (4) Az állami felsőoktatási intézmény a vagyonnal kapcsolatos könyvvizelési és beszámolóképzési kötelezettségének az államháztartás számviteléről szóló jogszabály szerint köteles eleget tenni, azzal, hogy a vagyonra vonatkozó nyilvántartásban **elkülönítve kell nyilvántartani a saját vagyont, valamint a rendelkezésre bocsátott állami vagyont.**

88. § (2) Az állami fenntartású felsőoktatási intézmény kincstárnál vezetett külön fizetési számlájának egyenlege, valamint az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott maradvány, illetve az e törvényben meghatározott gazdasági társaságtól kapott osztalék, továbbá a Kormány által társasági üzletrész vásárlása céljára biztosított támogatás terhére tulajdonosi joggyakorló szervezet engedélyéhez,

jóváhagyásához nem kötött döntésével zártkörűen működő **részvénytársaságot vagy korlátolt felelősségű társaságot** (a továbbiakban együtt: **intézményi társaság**) alapíthat, illetve ezekben szerezhethet részesedést.

(3) Az intézményi társaság alapítására, a részesedésszerzésére és a vezető tisztségviselőjének felelősségére az állami tulajdonban álló gazdasági társaságokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Az intézményi társaság felügyelőbizottságába egy tagot az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter delegálhat. Az intézményi társaság nem állami tulajdonban álló gazdasági társaság.

(4) A felsőoktatási intézmény kizárólag olyan intézményi társaság létrehozására jogosult, vagy olyan működő intézményi társaságban szerezhethet részesedést, amely nem sérti a felsőoktatási intézmény érdekeit.

(5) **Felsőoktatási intézmény üzemeltetéssel, szervezéssel összefüggő tevékenység, valamint kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenység ellátására, továbbá a (6) bekezdésben foglaltak szerint, intézményi társaságot hozhat létre.** Ezen túlmenően a 2. § (1) bekezdésében meghatározott alaptevékenységének ellátására intézményi társaság nem hozható létre.

(6) Nemzetközi pályázati feltételeknek való megfelelés érdekében, illetve más nemzetközi együttműködési vagy szerződéses kötelezettség teljesítése céljából a felsőoktatási intézmény a Kormány hozzájárulásával a 2. § (1) bekezdése szerinti - oktatási és művészeti alkotó - alaptevékenység körébe tartozó tevékenység ellátására intézményi társaságot létrehozhat, fenntarthat, vagy ilyen intézményi társaságban részesedést szerezhethet.

(7) Ha a felsőoktatási intézmény szellemi alkotáshoz fűződő jogok jogosultja, a szellemi alkotás hasznosítása céljából intézményi társaságot hozhat létre, továbbá - az egyéb értékesítési módok mellett - a szellemi alkotást magában foglaló, illetve arra épülő tárgyi eszközt, illetve a szellemi alkotáshoz fűződő vagyoni jogokat, ha pedig az adott szellemi alkotáshoz fűződő vagyoni jog nem ruházható át, a jogszabály által megengedett legszélesebb terjedelmű felhasználási jogot nem pénzbeli hozzájárulásként az intézményi társaság rendelkezésére bocsáthatja. A szellemi alkotás hasznosítására létrehozott, illetve működtetett intézményi társaságra egyebekben a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló törvényt kell alkalmazni.

(8) A felsőoktatási intézményben magasabb vezetői és vezetői megbízással rendelkező személy és e személy hozzátartozója intézményi társaságnak nem lehet vezető tisztségviselője, könyvvizsgálója és felügyelőbizottságának a tagja.

3. 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról

41. § (1) A közalkalmazott nem létesíthet munkavégzésre irányuló további jogviszonyt, ha az a közalkalmazotti jogviszonya alapján betöltött **munkakörével összeférhetetlen.**

(2) A magasabb vezető, vezető, továbbá a pénzügyi kötelezettségvállalásra jogosult közalkalmazott munkakörével, vezető megbízásával összeférhetetlen

a) ha hozzátartozójával [Mt. 294. § (1) bekezdés b) pont] irányítási (felügyeleti), ellenőrzési vagy elszámolási kapcsolatba kerülne,

b) a munkáltatóéval azonos, vagy ahhoz hasonló tevékenységet is végző, illetve a munkáltatóval rendszeres gazdasági kapcsolatban álló más gazdasági társaságban betöltött vezető tisztségviselői, felügyelőbizottsági tagság.

(4) A felsőoktatási intézményben - a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 115. § (12) bekezdésében az intézményi társaságokkal kapcsolatosan előírt korlátozás megtartása mellett - a magasabb vezető és a vezető megbízásával nem összeférhetetlen a gazdasági társaságban betöltött igazgatósági, felügyelőbizottsági tagság.

(5) A (2) bekezdés b) pontjától eltérően a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: KFI tv.) szerinti költségvetési kutatóhely által foglalkoztatott közalkalmazott a hasznosító vállalkozásnak, valamint a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény szerinti intézményi társaságnak - a kutatóhelynek a KFI tv. 34/A. § (2) bekezdése szerinti átláthatósági szabályzatában foglaltakkal összhangban, a munkáltató előzetes írásbeli hozzájárulásával - tagja vagy vezető tisztségviselője lehet, illetve azzal munkavégzésre irányuló további jogviszonyt létesíthet.

43. § (1) Amennyiben a közalkalmazott munkaideje a közalkalmazotti jogviszonyban és a munkavégzésre irányuló további jogviszonyban - részben vagy egészben - azonos időtartamra esik, a munkavégzésre irányuló további jogviszony csak a munkáltató előzetes írásbeli hozzájárulásával létesíthető.

43/A. §

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott munkáltatónál megbízott magasabb vezető és vezető munkavégzésre irányuló további jogviszonyt nem létesíthet. Nem vonatkozik ez a tilalom arra a jogviszonyra, amelyet tudományos, ismeretterjesztő, oktatói vagy szerzői jogi védelem alá eső tevékenységre létesítettek.

43/D. § (1) A 41-43. §-ban foglaltakon túlmenően a Magyar Tudományos Akadémia által fenntartott köztestületi költségvetési szervnél, valamint a központi költségvetési intézményként működő kutatóhelyeknél összeférhetetlen az olyan munkavégzésre irányuló további jogviszony, amelynek keretében a közalkalmazottat foglalkoztató munkáltató üzleti titkát képező módszerek, eljárások, ismeretek, know-how-k alkalmazására, hasznosítására kerülne sor.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában üzleti titok a munkáltató gazdasági (kutatási) tevékenységéhez kapcsolódó minden olyan téma, információ, megoldás, eljárási módszer, adat, amely a munkáltató számára vagyoni értéket képvisel.

(3) Az (1) bekezdésben megjelölt munkáltatónál foglalkoztatott magasabb vezető, vezető beosztású, illetve témacsoport-vezető közalkalmazott nem lehet tagja, illetve vezető tisztségviselője olyan gazdasági társaságnak, amelynek az őt foglalkoztató munkáltató az alapítója, tagja vagy a munkáltatóval - ide nem értve a közműszolgáltató tevékenységet ellátó gazdasági társaságokat - gazdasági kapcsolatban áll.

(4) Az (1)-(3) bekezdést a KFltv. szerinti hasznosító vállalkozással, valamint a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény szerinti intézményi társasággal létesített jogviszonyokra nem kell alkalmazni. Ezen jogviszonyok keretében a közalkalmazott jogosult az (1) bekezdésben megjelölt munkáltatója (2) bekezdés szerinti üzleti titkát képező módszerek, eljárások, ismeretek, know-how-k alkalmazására, hasznosítására.

44. § (1) A közalkalmazott a munkaidejét nem érintő további munkavégzésre irányuló jogviszony létesítését - a tudományos, oktatói, művészeti, lektori, szerkesztői, a jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység, a közérdekű önkéntes tevékenység, valamint az állami projektértékelői jogviszony kivételével - köteles a munkáltatónak előzetesen írásban bejelenteni, amely összeférhetetlenség esetén a további jogviszony létesítését írásban megtiltja.

(2) A munkáltatónak a munkavégzésre irányuló további jogviszony létesítését megtiltó intézkedése ellen munkaügyi jogvita kezdeményezhető.

(3) Ha a munkáltató az összeférhetetlenségről nem az (1) bekezdés szerinti bejelentés alapján szerez tudomást, a tudomásszerzéstől számított öt munkanapon belül írásban felszólítja a közalkalmazottat az összeférhetetlenség megszüntetésére.

(4) Ha a közalkalmazott az (1) bekezdés szerinti tiltás vagy a (3) bekezdés szerinti felszólítás kézhezvételét követő harminc napon belül az összeférhetetlenséget nem szünteti meg, a munkáltató a közalkalmazotti jogviszonyt azonnali hatállyal megszünteti.

(5) Az (1)-(4) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni a további jogviszony létesítésének megtiltására, illetve a már fennálló összeférhetetlenség jogkövetkezményeire vonatkozóan akkor is, ha az összeférhetetlenség a 41. §, valamint a 43/A-43/D. § alapján áll fenn.

4. A BME hatályos szellemitulajdon-kezelési szabályzata [8/2020. (VI. 23.) rektori-kancellári közös utasítás]

VIII. Fejezet HASZNOSÍTÓ VÁLLALKOZÁSOK

28. § Hasznosító vállalkozások

- (1) **Viszony a hasznosító vállalkozással.** Az Egyetem szellemi tulajdonjogait hasznosító vállalkozás útján is értékesítheti. Ennek keretében az Egyetem
- f) a szellemi tulajdonjogot nem pénzbeli hozzájárulásként egyetemi résztulajdonnal alapított hasznosító vállalkozás tulajdonába adhatja (apportálhatja),
 - g) a szellemi tulajdonjogot a hasznosító vállalkozásra megfelelő ellenérték fejében átruházhatja,
 - h) a hasznosításra vagy felhasználásra szerződéses úton, megfelelő ellenérték fejében engedélyt (licencia) adhat,
 - i) a jogi védelemben részesülő szellemi alkotások hasznosításáról az a)-c) pontokban foglalt lehetőségek kombinációjával gondoskodhat,
 - j) a hasznosító vállalkozásban az erre a célra létrehozott gazdasági társasága útján – az egyetemi szellemi tulajdonjogokra vonatkozó licencia feltételeit külön szerződésben rendezve – részesedést szerezhethet.
- (2) **Részesedés hasznosító vállalkozásban.** Ha az Egyetem a hasznosító vállalkozásban részesedést szerez vagy az (1) bekezdés e) pontja szerinti közvetítő gazdasági társaságot alapít, a hasznosító vállalkozás vagy a közvetítő gazdasági társaság létrehozataláról a hatályos jogszabályoknak és a Szervezeti és Működési Rendnek megfelelően, az intézményi társaságok alapítására vonatkozó döntéshozatali eljárásban kell döntenie. A hasznosító vállalkozásban való egyetemi részesedést az egyetem saját vagyonaként²⁸ kell nyilvántartani. A hasznosító vállalkozásban való egyetemi részesedésszerzést, a részesedés megszüntetését vagy mértékének csökkentését a FIEK igazgatójának javaslatára a kancellár hagyja jóvá.²⁹
- (3) **Hasznosítás közvetlen egyetemi társasági részesedés nélkül.** Az egyetemi szellemi tulajdonjogoknak az (1) bekezdés b), c) vagy e) pontja szerinti módon való értékesítése esetén a szükséges szerződéseket az Egyetem nevében csak a FIEK igazgatójának írásbeli egyetértésével lehet megkötöni.
- (4) **Közvetítő gazdasági társaság.** Az (1) bekezdés e) pontja szerinti esetben csak olyan szerződések köthetőek, amelyek biztosítják, hogy
- c) az Egyetem a közvetítő gazdasági társaságnak egyedüli tulajdonosa legyen,
 - d) az Egyetem közvetítő gazdasági társasága a hasznosító vállalkozás stratégiai döntéshozatalában – amíg abban részesedése van – meghatározó befolyással bírjon.
- (5) **Hasznosító vállalkozás alapításának kezdeményezése.** Hasznosító vállalkozás alapítását az Egyetemet illető szellemi alkotást létrehozó személy, vagy a 13. § (2) bekezdése szerinti Iparjogvédelmi Bizottság – döntése indokolásának a 13. § (6) bekezdés d) pontja szerinti részében – kezdeményezheti. A hasznosító vállalkozás létrehozatalához szükséges szerződések feltételeiről szóló tárgyalások folytatására az Egyetem nevében a FIEK igazgatója vagy az általa írásban kijelölt személy jogosult.

²⁸ Az egyetemi részvétellel alapított hasznosító vállalkozás működéséből származó osztalék vagy átruházási ellenérték a 8. § (2) bekezdés c) pontja alapján szellemi tulajdoni bevételnek minősül.

²⁹ A tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény 33. § (5) bekezdésének értelmében „[a] hasznosító vállalkozásban történő részesedésszerzést, a részesedés megszüntetését vagy mértéke csökkentését [...] a költségvetési kutatóhely vezetője [...] hagyja jóvá. A jóváhagyásra jogosult ezt a hatáskörét nem ruházhatja át.”

- (6) **Tanácsadás és támogatás.** A FIEK a hasznosító vállalkozások alapítása kapcsán annak kezdeményezői, valamint a hasznosító vállalkozás létrehozatalában résztvevő más személyek számára tanácsadási tevékenységet végez az alábbi témákban:
- g) szellemitulajdon-menedzsment,
 - h) üzletfejlesztés,
 - i) piackutatás,
 - j) kompetenciák kialakítása a hasznosító vállalkozásban,
 - k) befektetési lehetőségek feltárása, valamint
 - l) szellemivagyon-értékelés,
- amelyekhez külső szakértők szolgáltatásait is igénybe veheti.
- (7) **Egyéb egyetemi szolgáltatások.** Az Egyetem belső pályázat útján a hasznosító vállalkozásnak pénzügyi támogatást nyújthat. A hasznosító vállalkozás az Egyetem helyiségeit, erőforrásait és szolgáltatásait csak az Egyetemmel kötött szerződés alapján, megfelelő ellenérték fejében veheti igénybe.
- (8) **Összeférhetetlenség.** Az Egyetem által foglalkoztatott közalkalmazott a hasznosító vállalkozás alapításában és működtetésében a hatályos jogszabályok³⁰ és a Humánpolitikai Szabályzat³¹ rendelkezéseinek megfelelő módon és feltételekkel vehet részt. Ha a munkáltatói hozzájárulás iránti eljárásban felmerül, hogy a közalkalmazott részvétele a hasznosító vállalkozásban az egyetemi kötelezettségeivel vagy az Egyetem pénzügyi vagy más jogos érdekeivel összeférhetetlen, a munkáltatói jogok gyakorlója a FIEK igazgatójával konzultálhat az összeférhetlenségi ok elhárításának módjáról. A konzultáció során az érintett közalkalmazottnak is lehetőséget kell biztosítani álláspontja kifejtésére. A munkáltatói jogok gyakorlója a konzultáció alapján dönt a munkáltatói hozzájárulásról, illetve annak megtagadásáról vagy feltételhez kötéséről.

5. A BME hatályos humánpolitikai szabályzata (2017)

28. §

Munkavégzésre irányuló további jogviszony

(1) A közalkalmazott más munkáltatóval vagy Egyetemen belül más átfogó szervezeti egységgel munkavégzésre irányuló **további jogviszonyt** - a tudományos, oktatói, művészeti, lektori, szerkesztői, valamint jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység, továbbá a közérdekű önkéntes tevékenység kivételével - minden esetben a munkáltatói jogok gyakorlójának címzett **előzetes írásbeli bejelentés alapján létesíthet**, feltéve hogy az nem összeférhetetlen, illetve más okból a munkáltató jogos gazdasági, szervezeti érdekét, üzleti titkainak megőrzését közvetlenül nem veszélyezteti.

(2) Amennyiben a közalkalmazott munkaideje a közalkalmazotti jogviszonyban és a munkavégzésre irányuló további jogviszonyban - részben vagy egészben – azonos időtartamra esik, a munkavégzésre irányuló további jogviszony a munkáltatói jogkör gyakorlójának előzetes írásbeli hozzájárulásával létesíthető.

(3) A közalkalmazott munkaidejét nem érintő munkavégzésre irányuló további jogviszony létesítését - a tudományos, oktatói, művészeti, lektori, szerkesztői, a jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység, a

³⁰ Különös tekintettel a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 41-44. §-aira.

³¹ A BME Humánpolitikai Szabályzatáról szóló 2015. március 30-i szenátusi határozat (a módosításaival egységes szerkezetben)

közérdekű önkéntes tevékenység, valamint az állami projektértékelői jogviszony kivételével - a közalkalmazott köteles a munkáltatói jogkör gyakorlójának előzetesen bejelenteni, aki összeférhetlenség esetén a további jogviszony létesítését megtiltja.

(4) A további jogviszony létesítésére irányuló bejelentést, illetve kérelmet a munkáltatói jogkör gyakorlójának kell megküldeni a jogviszony létesítésének tervezett időpontját megelőzően legalább 30 nappal.

29.§

Összeférhetlenség

(1) A közalkalmazottak nem létesíthetnek munkavégzésre irányuló további jogviszonyt, ha az a közalkalmazotti jogviszony alapján betöltött munkakörükkel összeférhetetlen.

(2) A közalkalmazottak nyolc napon belül kötelesek írásban bejelenteni a munkáltatói jogkör gyakorlójának, ha velük szemben jogszabályban meghatározott összeférhetlenségi ok merül fel, illetve, ha közalkalmazotti jogviszonyuknak fennállása alatt összeférhetlenségi helyzetbe kerülnek.

(3) Ha az összeférhetlenség ténye a munkáltatói jogkör gyakorlójának tudomására jut, a tudomásszerzéstől számított öt munkanapon belül köteles nyolc napos határidő kitézésével írásban felszólítani az érintettet az összeférhetlenség okának megszüntetésére. Ha a munkavállaló az összeférhetlenségi okot határidőn belül megszünteti, akkor arról írásban köteles nyilatkozni a munkáltatónak.

(4) Ha a munkáltató az összeférhetlenségről nem a közalkalmazott bejelentése alapján szerez tudomást, a tudomásszerzéstől számított öt munkanapon belül az előzőekben meghatározott intézkedéssel él.

(5) A munkáltató az összeférhetetlennek minősülő további jogviszony létesítését a közalkalmazottnak címzett írásbeli felszólításában tiltja meg. Az összeférhetetlennek minősülő, már fennálló további jogviszony esetén a munkáltató írásbeli felszólításában a további jogviszonynak a vonatkozó szabályoknak megfelel ő módosítását, illetve megszüntetését írhatja elő, határidő kitézésével. Ha a közalkalmazott a (3) bekezdés szerinti tiltás vagy a jelen bekezdés szerinti felszólítás kézhezvételét követő harminc napon belül az összeférhetlenséget nem szünteti meg, a munkáltató a közalkalmazotti jogviszonyt azonnali hatállyal megszünteti.

(6) A munkavégzésre irányuló további jogviszony engedélyezéséről és tudomásul vételéről szóló döntés meghozatalára jogosult munkáltatói jogkör gyakorló a joggyakorlásával érintett közalkalmazottak - illetve a rektor az Egyetem bármely közalkalmazottja – tekintetében megállapíthatja, hogy a közalkalmazott olyan munkavégzésre irányuló további jogviszonyt létesített, amely a közalkalmazotti jogviszony alapján betöltött munkakörével összeférhetetlen.

(7) Sem a bejelentést, sem az engedélyköteles további jogviszony létesítését nem lehet engedélyezni, illetve tudomásul venni, ha a teljes munkaidőben foglalkoztatott közalkalmazott a teljes munkaidő felén túli időre létesít és/vagy tart fenn, bármilyen szervezettel (ideértve felsőoktatási intézményeket is), vagy a foglalkoztatás helyétől eltérő más egyetemi szervezeti egységgel munkavégzésre irányuló további jogviszonyt. Ezen szabályt megfelelően kell alkalmazni a munkavégzésre irányuló egyéb (pl. megbízási) jogviszony esetén is. A szabályt a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyok összességére kell alkalmazni. A munkáltatói jogkör gyakorlója ettől eltérő esetre csak indokolt esetben tehet javaslatot, arról a Tudományos Tanács javaslatát kikérve a rektor dönt.

(8) Az átfogó szervezeti egységekben foglalkoztatottak újabb egyetemi foglalkoztatási jogviszonya összeférhetetlennek minősülhet. Az esetleges összeférhetlenség feloldására a munkáltatói jogokat gyakorló jogosult, akinek az Egyetemen belüli újabb foglalkoztatási jogviszony létesítésére irányuló szándékot - a létesítés előtt nyolc nappal - be kell jelenteni. A bejelentésben az újabb foglalkoztatásra irányuló jogviszony minden lényeges elemét fel kell tüntetni, így különösen a jogviszonyból származó várható jövedelmet, az elfoglaltságok mértékét és jellegét.

(9) A felsőoktatási intézményben **magasabb vezetői és vezetői megbízással rendelkező személy és e személy hozzátartozója intézményi társaságnak nem lehet vezető tisztségviselője, könyvvizsgálója és felügyelőbizottságának a tagja.**

(10) A magasabb vezető, vezető, továbbá a pénzügyi kötelezettségvállalásra jogosult közalkalmazott munkakörével, vezető megbízásával összeférhetetlen

a) az olyan további munkavégzésre irányuló jogviszony, amelyben hozzátartozójával [[Mt. 294. § (1) bekezdés b) pont] irányítási (felügyeleti), ellenőrzési vagy elszámolási kapcsolatba kerülne,

b) az Egyetemmel azonos, vagy ahhoz hasonló tevékenységet is végző, illetve az Egyetemmel rendszeres gazdasági kapcsolatban álló más gazdasági társaságban betöltött vezető tisztségviselői, felügyelőbizottsági tagság.

c) A magasabb vezető és a vezető megbízással - nem összeférhetetlen a b) pontban nem említett gazdasági társaságban betöltött igazgatósági, felügyelő bizottsági tagság, amennyiben az más okból a munkáltató jogos gazdasági, szervezeti érdekét, üzleti titkainak megőrzését nem veszélyezteti.

(...)

(12) A magasabb vezetők és a vezetők minden munkavégzésre irányuló - a (8)-(9) bekezdésben részletezett - jogviszonyukat a fölöttük munkáltatói jogkört gyakorlónak bejelentik. A munkáltatói jogkör gyakorlója öt munkanapon belül dönt a jogviszony összeférhetetlenségéről.

(13) Amennyiben a közalkalmazott vezetői, magasabb vezetői megbízásokkal rendelkezik, úgy saját személyével összefüggésben sem ő, sem más, a vezetőnek bármely munkavégzésre irányuló jogviszonya alapján alárendelt közalkalmazott munkáltatói jogokat nem gyakorolhat, továbbá javára,

vagy terhére kötelezettséget nem vállalhat, és az alól nem mentesítheti. Ebben az esetben a közalkalmazottal kapcsolatos kötelezettséget vállalni, jogot megszüntetni a vezető, magasabb vezető felett munkáltatói jogot gyakorló vezető jogosult.

(14) Ha az összeférhetlenség a magasabb vezető, illetve vezető beosztással összefüggésben áll fenn, és az összeférhetlenséget a kinevezésre jogosult munkáltatói jogkört gyakorló tudomásszerzését követő felszólítás kézhezvételétől számított harminc napon belül a közalkalmazott nem szünteti meg, a munkáltató köteles a magasabb vezető, illetve vezető megbízást visszavonni.

(15) A közalkalmazott köteles az Egyetem üzleti titkát megőrizni. **Összeférhetetlen az olyan munkavégzésre irányuló további jogviszony is (függetlenül attól, hogy a további jogviszony létesítése engedélyezési, illetve bejelentési kötelezettség alá esik vagy sem), amelynek keretében az Egyetem üzleti titkát képező információ - módszerek, eljárások, ismeretek, know-how-k - alkalmazására, hasznosítására kerülne sor.** Üzleti titok a munkáltató tevékenységéhez (ideértve az oktatási, kutatási tevékenységet is) kapcsolódó minden olyan téma, információ, megoldás, eljárási módszer, adat, amely a munkáltató számára vagyoni értéket képvisel.

(16) Az Egyetem közalkalmazottja a hasznosító vállalkozásnak - a munkáltató előzetes írásbeli hozzájárulásával - tagja vagy vezető tisztségviselője lehet, illetve azzal munkavégzésre irányuló további jogviszonyt létesíthet.

(17) A közalkalmazott amennyiben az Egyetemmel szerződéses kapcsolatban álló szervezettel létesít vagy tart fenn munkavégzésre irányuló jogviszonyt, a szerződéses kapcsolattal meghatározott ügykörökben nyilatkozattételre felhatalmazott egyetemi vezető engedélyével nyilatkozhat.